

**Dissertatio epistolica de cancris et serpentibus petrefactis ad Dn. D.
Philippum Jacobum Sachs [sic] à Lewenheimb / ... cui accessit
Responsoria dissertatio historico-medica ejusdem Philippi Jacobi Sachs à
Lewenheimb ... de miranda lapidum natura.**

Contributors

Major, Johann Daniel, 1634-1693
Sachs von Lewenhaimb, Philipp Jakob, 1627-1672

Publication/Creation

Jenae : J. Nisius for Esaiae Feligiebelii, Breslau, 1664.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xmmt6skd>

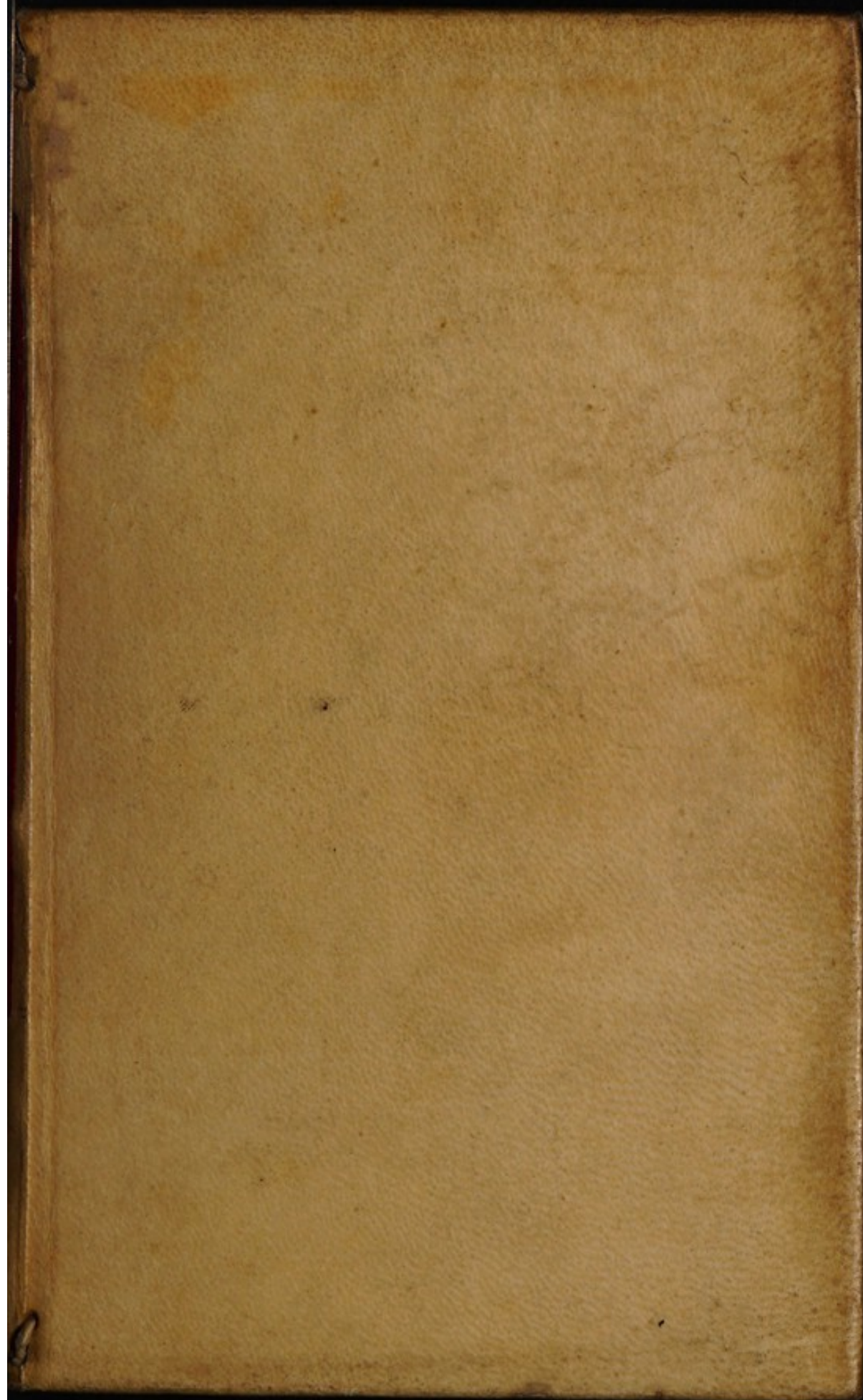
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

1664

MATTHEO R.
DE CANCRIS PETREFACTIS.

Alana T T

h 4 1/2

XIV

26

30

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

Accession Number

Press Mark

MAJOR, J.D.

65549/A

XIV₂

JOH. DAN. MAJORIS

Phil. & Medic. D.

DISSERTATIO EPISTOLICA

De

CANCRIS ET

SERPENTIBUS

PETREFACTIS

Ad

DN. D. PHILIPPUM JACO-

BUM SACHS à Lewenheim, Medi-

dicum in Rep. Patria Vratislayensi

cui accessit

Responsoria Dissertatio Histori-

co - Medica

Ejusdem

PHILIPPI JACOBI SACHS,

à Lewenheim, Ph. & Medic.

& Collegii Naturæ Curiosorum

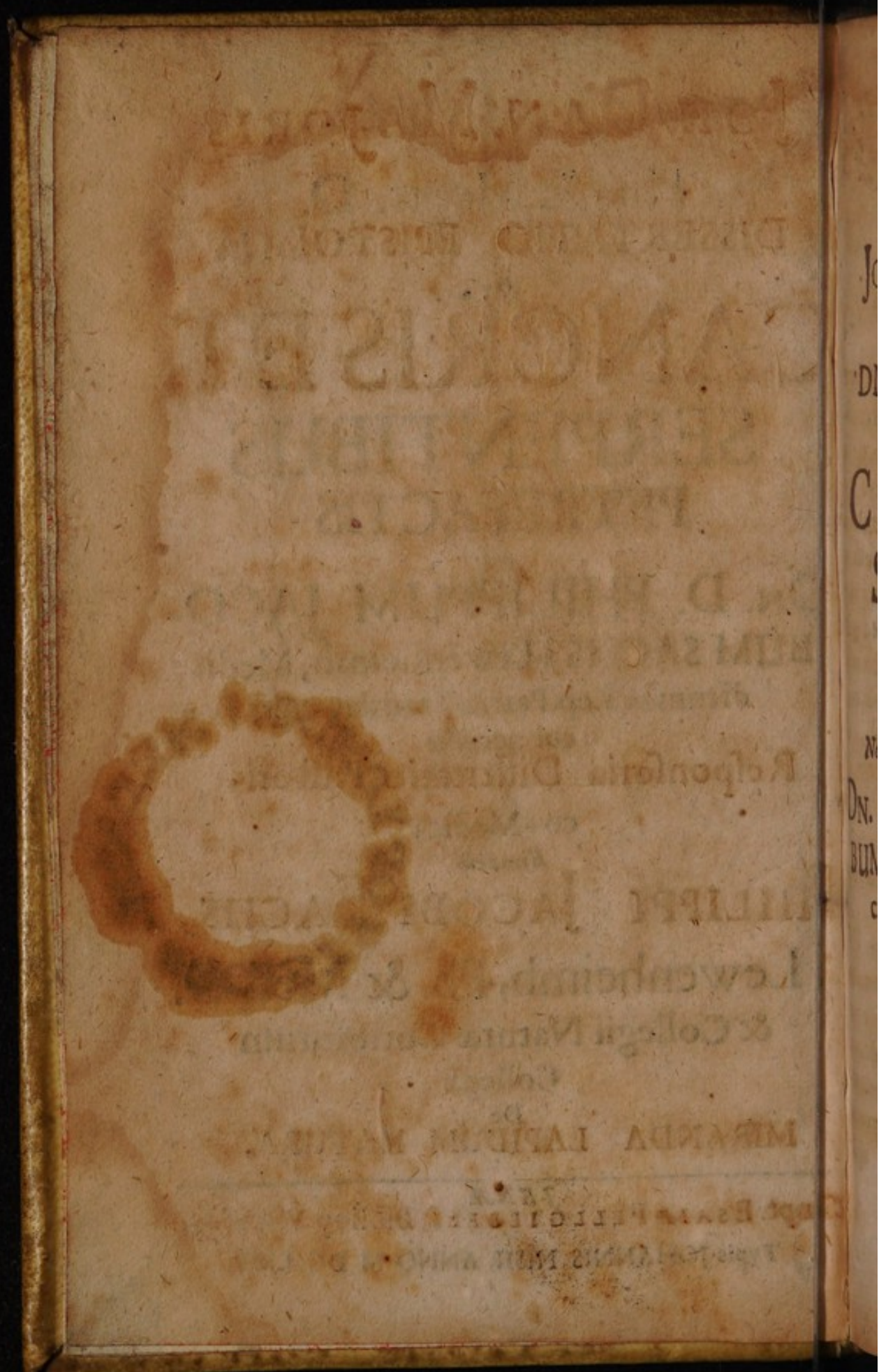
Collegæ

De

MIRANDA LAPIDUM NATURA.

Sumpt. ESAIÆ FELLGIEBELI, Bibliop. Vratislay.

Typis JOHANNIS NISII, ANNO M DC LXIV.

JOH. DANIELIS MAJORIS,
Ph. & Med. D.

DISSERTATIO EPISTOLICA

De

CANCRIS ET
SERPENTIBUS
PETREFACTIS

Ad

Nobiliss. Excell. Experientissimumque Virum,

DN. D. PHILIPPUM JACO-
BUM SACHS à Lewenheimb, Medi-
cum in Rep. Patria, Vratislaviensi,
clarissimum.

S. P. D.

Nobil. & Excell. Domine Doctor,
Fautor & Amice plurimum colende:

I.

Occasio
Episto-
la.

Mmò multò majore mœrore
Animus meus perfusus est, post-
quam ultima, ad tempus, verba
vel dare Tibi, vel recipere abs
Te nuper, antequam Vratislaviâ
rursus abirem, non permisit medicus tuus in
prædium aliquod discessus. Cujus rei Me-
moria certè quietos Nos haut liquit; sed gra-
ta literarum permutatio tædium id nobis con-
tinuò delevit; mihiq; imprimis novum qua-
si spiritum afflavit recens Tua Epistola, quâ
pertinaciter Affectum Tuum contestaris, &
exquisitissimâ Eruditione nonnulla addis: ad
quæ proinde non possum non paucula repo-
nere, ne ullâ ex parte de Sedulitate meâ du-
bites.

Ampel-
logra-
phia D.
Sachsi
notatur

(2.) Ac initiò quidem non minùs Tibi,
quàm Posteris gratulor, quod de Commodo
ipsorum usque adeò laboras, ut periisse An-
num præsentem judices, nisi post publicatur
quantumvis jam Amplissimum Ampelogra-
phia Scriptum, ac inter frequentes Ægrorum
open

opem Tuam implorantium, Lacrymas, quantillum Temporis ab illis Tibi vacuum relinquitur, aliis identidem, aliisque elucubrandis Libris lectissimis insudares. Jam enim Opuscula, ut vocas, quatuor, ex celeberrimo Inclutorum Naturæ Curiosorum Collegio, propediem edenda, percipio excudi: ex quibus non sine causâ suspicor præconceptam à Te Cancrorum doctrinam excellere; rem, sine dubio, ingeniosam, perutilem, experimentorum varietate gratam, sultam judicio, & verbo, verè Curiosam.

Ejusdē
Tractatus de
Cancris

(3.) Cancris enim in Medicinâ quid utilis, quemadmodum ad Affectus quamplurimos procurandos, sic nominatim ad Vulnera, quibus tam internè in corpus, quàm externè, sub certis formis adhibiti auxilium stupendum præstant; fluviatiles præcipuè, quorum vis prætereà ad phthisin, hæcticam, sedandos dolores ac Inflammationes, Rabidi canis morsum, & alia, commendatur. Ne maximè memorem Te de Lapillis vel Oculis eorundem moneam, quorum usus pariter efficacissimus est in Sanguinis extravasati glacie colliquandâ, affectibus Renum emendandis, & restituendo tono Ventriculi, qui Sanitatis & Morborum quamplurimum est quædam quasi radix. Immò dicere non vereretur, Lapideos istos, quos vocant, Cancrorum oculos, si reliqua, ad

Cancro-
rū flu-
viatil.
in Me-
dicinâ
laus:

Ut &
Oculo-
rū Can-
cri.

quæ profunt, attendas, non immeritò dici
posse Contrayervam animale, ac Bezaar
quoddam Septentrionalium.

Phyfi-
ologia
etiam
Cancro-
rum u-
tilis.

(4.) Sed & quàm gratum ac utile Animi
pabulum est, si, præter salutarem istum Can-
crorum in Medicinâ usum, Naturam eorun-
dem, & quæ eidem quandoque superveniunt,
paulò liberius contemplemur! Ex quibus ra-
rissimum est hoc, curiosissimumque, quod
Astacorum in Lapidem converforum histori-
as, in gratiam Lithologiæ meæ, quam meditor,
tribuere promittis; cuius rei eventum pro-
inde etiam avidè exspecto. Interim non du-
bito, quin valdè similes sint futurae his, quæ
me pariter ad Admirationem non levem
adegerunt.

Cancro-
rum in
Lapi-
dē con-
verforū
Exem-
pla.

(5.) Cancrum quippe in Lapidem con-
versum vidisse se Neapoli in celeberrimo Fer-
rantis Imperati Muséo, fideliter testatur Pflau-
merus part. 2. Mercur. Italic. pag. m. 65. Pagu-
rum Venetum, *Granciporro* dictum, qui de spe-
cie Cancrorum marinorum est, eumque lapi-
deum, possedit & delineatum dat Calceolari-
us, sect. 3. Muséi, pag. 429. Ac ipse Paguros ali-
quot, in Saxum commutatos, effoscosque in-
dubiè è Montibus Vicentinis, observavi tum
passim Venetiis in Merceriâ ac ædibus Nobili-
um, tum imprimis in sumtuosissimo celebra-
tissimoque Rosini palatio, cuius miracula

potio

potiora aliâ Occasione prodam. Atque Can-
 cros ejusmodi cæteroquin Torellus Sarayna, ^{Monti-}
 qui bellum Veronense cum Germanis actum ^{b9 præ-}
 Italicè descripsit, libro 2. Histor. Veron. intra ^{cipue}
 Montium, ditionis istius, viscera repertos ^{inveni-}
 scribit, citante Pflaumero modo dicto, part. 1.
 §. Ital. pag. 21. Tum in aliis etiam montibus ac
 Terris reperiuntur. Ita enim inquit rarissi-
 mus Autor, Fabius Columna, cap. 3. Observ.
 Aquatil. & Terrestr. circa fin. pag. 9. *In Lapi-*
dem versam habemus Astaci superiorem partem, in
Campoclarenfi arce excisam cum aliis Saxeis ma-
ritimis rarioribus. Id quod cap. 21. pag. 48. re-
 petit, ubi quamplurima petrefacta memorat,
 inventa in Saxeis molibus, ope Cuneorum ac
 mallei, dum eadem Campoclarenfis arx am-
 plior redderetur.

(6.) Quapropter mirari obvenit, unde ^{Quo-}
 Animalia ejusmodi, Petrefactionis rigori, tra- ^{modo}
 ctu Temporis, obnoxia, eò devenerint: ad ab- ^{cò de-}
 dita nempè, immò summa sæpe, & aprica mon- ^{venerit}
 tium, longissimè à fluviis aut mari? Sed de hac
 re inferius agetur.

(7.) Epistolæ Tuæ partem prius profe- ^{Serpēs}
 quar, & æquè Curiosa, Serpentum etiam pe- ^{lapide-}
 trefactorum, exempla addam, quia ansam fi- ^{us in}
 mul ad hæc mihi suggeris, dum ais: *Unicum,* ^{ventri-}
cujus nuper quoque facta mentio fuit, exemplum ^{culo}
addo, à Domino Mart. Christ. Mezgero, Med. Po ^{Cervi}
son. ^{reper-}
tus,

son. Hung. fido olim itinerum Achate, communicatum in Literis 25. Octob. 1662. Comitem Hanoviensem eo ipso anno D. Erbenio, Protomedico Exercituum Cesareanorum, misisse Serpentem Petrificatum, in Cervi transfossi ventriculo inventum. Miranda Spiritus $\lambda\iota\delta\omicron\pi\pi\iota\eta\lambda\alpha\kappa\tilde{\iota}\varsigma$ vis. Et mirandum, dum Cervus naribus Serpentes è latibulis extrahit, aut, ut pœta loquitur,

Cervinus gelidum sorbet sic balitus anguem,
anguis dentium Cervinorum aciem & comminutionem effugerit, integrè ventriculum subierit, & in Lapideam duritiem in ventriculo degeneraverit. An ejusdem partes comminutæ, rursus in Ventriculo coaluerunt, & in Lapidem indurata? Nova quotidie rimanda & miranda offert polydadal. Natura.

Nature
opes in
exhaustæ.

Scriptores de
Cervis.

Medicamentum ex
Cervo plurimum.

(8.) Utique haut sufficit ætas humana ex hauriendæ vel decimæ parti portentorum quæ quotidie prodeunt in Scenam rerum nosque ad quendam stuporem commovent.

(9.) De Cervis, eorumque Naturâ, abundè scripserunt Agricola, Aldrovandus, Jonstonus, Schottus, & Zoologi alii; quos nominasse tantùm hîc sufficiat. Tantum abest, ut ad insignem illam Medicamentorum copiam & farraginem dilabar, eaque nomen, quæ cunque ex solo Cervo parari per artem possunt, quæ certe varia ac multiplicia sunt; non tantùm hoc, quod non ita pridem Sereniss.

mus Sax
II. Scri
Florenti
plenum
lo Cervi
ratis.

(10
contra
git Casp
pag. 988
riâ à Te
res attr
cescit p
ncta. Et
profund
rium, al
cirante
no, lib.
p. a.

(11
in ejusd
id sape
gulam,
ipfis Inf
aranea
dantur
qui illi
biobvi
pericul

9.
mus Saxoniae Elector, Dn. JOH. GEORGIUS
II. Scrinium insignis precii ac artis Dresdâ
Florentiam dono misit Magno Duci Hetruriae,
plenum quamplurimis Medicaminibus, ex so-
lo Cervo, diversimodè, elegantissimèque pa-
ratis.

(10.) Insignem autem quandam cervo Cervi
& Ser-
pentis
Antipa-
thia.
contra serpentes antipathiam esse, verbo tan-
git Casp. Schottus lib. 8. Phys. Curios. cap. 23. pag. 988. Unde mirum non est, quod in Histo-
riâ à Te allatâ, Serpens à Cervo, halitu per na-
res attractus dicitur. Fortassis enim præ-
cescit pugna, à Plinio, nisi fallor, lib. 8. cap. 32.
tacta. Esseque hanc Cervorum Naturam, ut è
profundis Cuniculis Serpentem, inspiratu na-
rium, alliciant, præter alios docet Oribasius,
citante Joh. Bened. Sinibaldo, Medico Roma-
no, lib. 1. Geneanthropiæ, tract. 3. cap. 7. pag.
85. a.

(11.) Multò minùs mirum, quod Serpens Respi-
ratio-
nis vis.
in ejusdem Cervi ventriculo receptus est, cum
id sæpe aliàs accidat, ut illorum pulmones aut
gulam, qui ore diducto dormiunt, factâ ab
ipsis Inspiratione, præsertim fortiori, vermes,
araneæ, culices, lacertæ etiam ac similia, ingre-
diantur. Id quod potentiae halitûs debetur,
qui illud, quod utcunque mobile ac si-
bi obvium est, facile secum rapit, concitatus
periculo vacui, cujus metu imprimis Natura,

Ejusdē præter alias Causas, Respiratione nos donavit: quod posterius assertum aliâ vice, ex principiis, è Medicinâ Staticâ desumptis, probatum, exemplisque Mechanicis, Pneumaticis, illustratum, sub formâ sive Paradoxi, sive minimum Problematis, ferente sic discursu, constitutuere annitar.

(12.) De Deglutitis interim Corporibus variis, atque non Animalculis solum, sed & aliis, v. g. nummis metallicis, lapillis, cultro, ossiculis, ligamentis crucis & tendinibus, corii, pomi citrii, vel Casei frustis, annulis item, acubus aut clavis ferreis, aut plumbo, rebus digestionis penitus ineptis, & propterea, eâdem, quâ deglutita fuerunt, facie, vel rejectis post Tempus bene longum, vel alioqui in ventriculo repertis, & vix ibidem alteratis, videri potest Clar. Martinus Schook, cap. 23. pag. 381. seq. libri de Fermento & Fermentatione, noviter conscripti, in quo Willisianam de Fermentatione doctrinam examinat, & probare contendit, artificiales Chymicorum operationes, quibus Thom. Willisius, Medicus Angliæ celeberrimus, aut alii, Fermentationis naturam exponunt, eodem loco vix habendas esse, cum Experimentis in Corpore Animalium occurrentibus. Sed hoc obiter.

(13.) Jamque, quod Serpentem, à Cervo deglutitum, vicissim attinet, referri potest
huc

Schookii liber de Fermentatione notatur.

Serpens à puero deglutitus.

huc, quod dicitur, quodam distorto, minimi, simile, qui repletur. penitus, diverso trusdam trignici: perarum, terer. Lu de Viperâ Venencrofessor idam.

(14.) un natur tendo qu iporem nem in v scribis, Sa m, Saxer Cadaver quo prop pensile i meris, ha in Partes

huc, quod Petrus Borellus, Regius Gallia Med-
 icus, cent. 1. observ. 23. adducit, à puero
 quodam Monspeliensi, cruciatibus alvi valde
 distorto, Serpentem tandem, crassitie digiti
 minimi, sed decem pollices longum, ejectum
 fuisse, qui dormienti puero forte in corpus ir-
 ceperat. Curiosa ac singularia alia de Ser-
 pentibus, eorumque veneno, & hujus effectu
 diverso tractat Sebizius in Historia casus cu-
 jusdam miri ac miserabilis, Orbi jam pridem
 cogniti: de Hieroglyphicis eorundem & Vi-
 perarum, Fortunius Licetur lib. 6. de perpet.
 veter. Lucern. cap. 21. integrumque tractatum
 de Viperâ Pythiâ, sive de Viperarum Naturâ
 & Veneno edidit Marcus Aurel. Severinus,
 Professor Neapolitanus; ut Zoologos non
 addam.

Auto-
res de
Serpē-
tibus,

(14.) Quæ sive Viperarum, sive Serpen-
 tum naturâ & vis in veneni miasmate impri-
 mendo quàm pernix & admiranda est, tantum
 stuporem pariter meretur, quod Serpens,
 quem in ventriculo Cervi transfossi repertum
 scribis, *Sachsi Clarissime*, petrefactus ibidem fu-
 erit, Saxeumque, ut sic dicam, suum ipsius
 Cadaver, in sepulchro carneo locarit. De
 quo propterea non sine causa ambigis, an Ser-
 pens ille integer in Ventriculum Cervi deve-
 nerit, habituque eodem ibidem induruerit?
 an Partes ejusdem comminutæ, rursus in ven-
 tri-

Regres-
sus ad
Histo-
riam
Serpen-
tis Pe-
trefac-
ti.

Dubia
circa
eandē.

- I. triculo coaluerint, superveniente Lithopoët-
câ vi postmodum petrefacta? *Si enim* Intege-
assumptus, & in lapidem, intra ventriculur
Cervi conversus sit, dubium suboritur, und
tanta Principii Petrifici energia deveneri
quæ ad omnes absorpti Animalis partes per
meandas, perfectèque mutandas, suffecerit
II. *Veletiam*, cur partes ventriculi Cervini peni-
tus intactas liquerit, nec ullam earum etian
III. petrefactionis rigori condemnarit? *Si vicissim*
verò Serpens idem discerptus utcunque
dentibus, ac imprimis per viam fermentatio-
nis in ventriculo comminutus sit, dubium a-
liud relinquitur, an, & quomodo Partes ist-
unitæ rursus, atque ad pristinam suam figuram
& integritatem regressæ, ac postea petrefact-
fuerint?

Respon- (15.) Ad quæ respondetur, pro mei qui
sio ad I. dem ingenii modulo, quantum ad prius præ-
Dubium. sentium dubiorum attinet, verisimile mihi vi-
deri, Serpentem non frustillatim, sed inte-
grum à Cervo fuisse devoratum; (antequam
enim masticaretur, Lubricitate suâ transiit
atque integrum etiam, quoad exuvias min-
mum aut cutem, aliquandiu in Ventriculo re-
manuisse, donec internæ ejus carnes cum tem-
pore, per proprium fermentationis motum
ad eum destructionis suæ gradum; Saliaque
carnibus illis radicaliter inhaerentia, sed o-
bitur.

Petre-
factio-
nis mo-
dus ut-
cunque
deseri-
bitur.

stamput
sua spha-
ut sic dixe-
rim; quæ
& glutine
non raro
quàm ma-
opus Lapi-
m concu-
is, quod

(16.)

quam me
petrefacti
petrefacti
mazdani
iri soleat,
itate Sal-
unt, pro
liborum
berba su-
ad. d. S.
par; Sala-
nificat,
he quadi-
hille. C
hera & E
offendit
narratione

istat

istam putredinem resoluta, ad eam activitatis
 uæ sphæram, & statum, eamque œconomiam,
 ut sic dixerim, ac dispositionem redacta fue-
 rint, quæ cum particulis Terræ, æquè solutis,
 & glutine viscido, post resolutionem misti
 non rarò cūm fœcibus Terreis remanente,
 quàm maximè determinaretur à Naturâ, ad
 opus Lapidescentiæ ineundum, factò præser-
 tim concursu peculiari Salis cujusdam volati-
 lis, quod ab aliis Spiritus Lapidificus dicere-
 tur.

(16.) Neque Scopus Lithologiæ meæ, Litho-
 quam meditor, sive tractatus de Corporibus logiæ
 Petrefactis excurret aliò, quàm, ubi in causas scribē-
 Petrefactionis, modum fiendi, & requisita dæ Sco-
 pus l.
 quædam inquiratur, quod I. Nulla Petrefactio
 fieri soleat, sine certo quodam prædominio & Acti-
 vitate Salis. In Sale enim, ex Sale, & in Sal, Sal, mi-
 eunt, prodeunt, redeunt omnia. Sal omnium storum
 mistorum basis, & mutationum causa est. Sal, omniū
 (verba sunt Joh. Sophronii Kozak, Tract. Clavis.
 Med. d. Sale, cap. 1. sect. 3. pag. 6.) solvit, Sal
 ligat; Sal attollit, Sal deprimit; coarctat, dilatat;
 vivificat, & mortificat omnia. Id quod exa-
 ctè quadrat cum doctrina Crollii, qui præfat.
 Basilic. Chym. pag. 75. ait: Spiritus Salis, qui est
 keros & Dominus coagulationis in variis subjectis,
 offendens materiam resolutam, seu separatam à
 nutrimento & Excremento, generat calculum.

Loqui-

Loquitur autem ibi Autor non de Spiritu Salis Artificiali, seu Liquore illo acido & corrosivo, qui Chymice ex Sale culinari educitur sed philosophico magis, atque in corporibus nostris, culpâ Alimentorum, hærente; quemque ob summam, quâ gaudet, subtilitatem, & agendi vim, Spiritum nominat.

Scopus
II.

(17.) II. *Quod Salia, secundum differentias suas, sint accuratè, quàm fieri potest, consideranda, & discernenda.* Nam et si Sal propriè & in se spectatum, sit unius tantum & simplicissima

Salis
natura
quæ?

quodammodo naturæ, atque, ut belle Joh. Sophr. Kozak ante-laudatus loquitur, cap. I. Sect. 9. p. 24. *Spiritus, sed non sine corpore; corpus, sed spirituale: Aqua in aquis, sine aqueâ humiditate, & terra in Terrâ, sine terrestri ponderositate;* cui consentit Petr. Joh. Faber lib. I. pan. chym. cap. I. qui Salem planè *Naturam*, tantquam ad absolvendam naturam mistorum summè necessariam, atque sic Corpus Naturæ istius, h. e. Materiam Salis centralis, *Spiritum Luminis* appellat, quod Lumen (seu aura Salis summè balsamica) in centro cujuscunque re creatæ (intellige verò, Mixturæ) lateat, eique in hæreat Sulfur radicale, ac Mercurius innatus ac primigenius, ita, ut duos secum habeat conjunctos fratres, à se ipso inseparabiles, & c. Salia tamen vicissim, ob certos subsistendi, seque cum aliis miscibilibus, in diversis specie

Difference-
rentiæ
Salium
Ratio-
ne Mo-
di Sub-
sistendi.

cic

cie Subjectis, conjungendi modos, tum & ratione Statuum imprimis (ne effectus distinctos, ex distinctâ crasi & statuum mansione resultantes taceam) insigniter, & magnâ, ut sic dixerim, Cœli parte discrepant.

(18.) Nam *ratione Modi existendi*, Salia, ^{Salia} in genere, sunt, vel Naturalia, vel arte educata. ^{Naturalia.} *Naturalia* vel in Mistis, vel extra Mistum sunt. *In Mistis*, tum *Animali*, & sunt plerumque Tartarea, Lixivialia, & Nitrosa; tum *Vegetabili*, & sunt pariter non modò Tartarea, sed Nitro-
 etiam; de quibus cum fœnore educendis multa, nec simpliciter repudianda, Glauberus ^{Glauberus notatur.} asserit; tum *Minerali*, & sunt plerumque Atramentosa ac Vitriolata, per rubiginem se, vel spontè, in Metallis manifestantia. *Extra Mistum* dein, in *Aëre*, partim Nitrosa, unde pluviarum & Roris fœcunditas; partim Tartarea, unde Fulminum vis deorsum vergens, quâ ^{Fulmina cur deorsû vergât?} de re curiosè ac prolixiùs disquiri posset: *In Aquâ*, v.g. Marinâ, Lacustri, & fluviali; quarum Salia valde sunt impura, ob reliquias Resolutorum in Aquis corporum inhærentes: tum & Fontanâ, acidulari, & Thermalî, quæ secundùm Venarum, per quas colantur, naturam & mineram, permultum discrepant, nunc alumen, nunc chalcanthum, aut Nitrum, nunc Bituminosum, Martiale, Solare, aut aliud quid referentes:

Campi
ac Mō-
tes Sa-
lis.

ac in Terrâ denique, *sive quoad* internas ejus
cryptas, & abditos meatus, chalcantio, Salis
fossili, alumine, Nitro, Arsenico, (quod æquum
ad Salia, ac Sulfura pertinet) turgidos; *sive*
quoad Superficiem ejusdem in campis, & ex
teriore Montium Margine, cujusmodi Mon-
tana, sale veluti adpersa, quemadmodum
admodum hodie etiamnum aliquot ab Auto-
ribus, ita nominatim hæc ab Oleario citantur
dum is lib. 6. Itinerar. Muscovitico - Persico
cap. 2. pag. 692. ait, verbis ex Germanico in
Latinum sic translatis: *Non procul à Carwanse-*
râ dictâ, situm ad dextram spectabamus in planitie
insigni montem, Kilissim appellatum. Mons hi-
mediocris altitudinis erat, scopulis glabris quam
plurimis & appendicibus incinctus. Regio ver-
ac planities circa montem ob Nitrum & Salex
prorsus candicans, tanquam nive conspersa, appa-
rebat. Famaq; est, Salex ibi, quemadmodum
Lapides, posse effodi. Atque jam olim Plinius
lib. 31. cap. 7. Oromeni, montis cujusdam in
Indiâ, meminit, in quo, Lapidicinarum me-
do, Sal renascens olim cæsus fuerit, majore e-
eo Regum vectigali, quam ex Auro aut Ma-
garitis. Eumque montem Celeberr. D. Cor-
ringius, disput. de Sale, Nitr. & Alum. thes.
illum fortè esse putat, qui in Ormuz, insula
Indis vicinâ, reperitur, optimi Salis fertilis-
mus, adeò, ut tota Insula eo constare vide-
tur.

(19.) *Salia Artificialia* dein quod attinet, sunt ea, juxta accuratam Zwelferi distributionem, (Append. ad Animadv. in Augustan.) vel Legitima, vel Illegitima. *Legitima* distinguit in Volatilia & Fixa. *Volatilia* eidem sunt vel simpliciora, & purè Salsa, vel Acido-Salsa & impura. *Volatilia purè-salsa* ut plurimum petuntur, ex Animalibus, eorundemque partibus, ac Latice Urinoso; suntque ipso nidore quodammodo Urinosa. Taliaque purè-Salsa esse, nec sale alio coinquinata, constat, quoniam acidis averfantur; cautèque proin videndum, in quibus morbis conveniant, vel non; uti prudenter laudatus Zwelferus, pag. 72. admonet. *Volatile vicissim acido-salsum* est e.g. Sal Ammoniacum, vel aliud, paratum ex Sale quopiam volatili, purè salso, cui postea spiritus quidam acidus & corrosivus, Vitrioli videlicet, Sulphuris, Salis, vel alius, guttatim affusus sit, quousque nulla ampliùs effervescentia percipiatur. Cujusmodi *Salia* quidem ob istam spiritus acidi miscelam, conversa sunt in quid longè aliud; volatilitatem tamen omnem propterea non deponunt; sed ejus auxilio intimas etiam Corporis penetrare, excrementa crassa verò, ob conjunctam aciditatem, abstergere, & at-

Salia
Artifi-
cialia

B

tenua-

Volatile fixatum, ut rursus volatile reddatur.

tenuare possunt, ac magnarum virium sunt in Medicinâ. Immo ad pristinum volatilitatis suæ statum Salia ejusmodi reduci valent, Exemplum suggerente Clar. D. Möllenbroccio, lib. d. Arthritide v. gâ, cap. 3 §. 19. dum ait: *Adde Sali volatil. Cornu Cervi Spiritum Vitrioli; solve in Aquâ purâ, filtra & coagula: Tunc fiet fixum. Huic si admisceas Sal absinthii, ac Spiritum vini superfundas, beneficio destillationis fiet iterum volatile.* Fixa deinde Salia Zwelferus pariter distinguit in purè-salsa, & acido-salsa. Fixa purè-salsa sunt omnia Lixivialia & Alkalia salia, ex plantis, earumque stipitibus, foliis, lignis, radicibus &c. ut plurimum verò ex Vini Tartaro prægressâ eorundem calcinatione, aut combustionem, inque Cineres conversione, parata: pag. 73. Fixa vicissim acido salia ac impura sunt, si e. gr. quædam modo dictorum Salium Alkalium spiritu acido irrogentur, artificiosaque humoris abstractione postea exsiccentur. Id quod imprimis ab illis fieri assolet, qui pulchrioris crystallisationis ergo, plantas vel Tartarum non simpliciter, sed cum additâ Nitrate parte calcinant, vel Lixivio, ex cineribus parato, Spiritum Nitri, vel Aquam fortem miscent, indeque ad Crystallifandum

Salia ut in elegantibus Crystallifallos cōcre-scant.

reponunt. Verum, ut constat, hoc modo Salia redduntur minus pura, atque ob admistas partes heterogeneous, paulò aliter quoque agunt. Ac istiusmodi Sal fixus acido falsus prostat quidem ferè unicè in officinis; Tartarò videl. quem vocat Vitriolatus, seu Sal Tartari, cui liquido adhuc guttatim affusus est spiritus vitrioli, strepitumque finito, ad Siccitatem, per viam abstractionis, redactus: ad eundem modum tartarum quamplura alia salia fixa, purè alioqui salsa, acidulari, ut sic dixerim, vel Vitriolari possunt, suffragante eodem Zwelfero, l. d. pag. 74. Ut sic pertineant ad quartam speciem Salium Artificialium Legitimorum. *Illegitima* econtra, præter Tartarum Vini (quod ad Naturalia potius pertinet) eidem Zwelfero sunt *Salia Essentialia* ex Succis vegetabilium parata, Tartarique titulo potius, ob maximè heterogeneousam adhuc materiæ suæ conditionem habenda: pag. 67. 68. Nec non *Vitriola Metallis ducta*, quæ certè non tam Salia esse Autor asserit, pag. 69. 70. quàm Metalla ipsa, quia si quis e.g. Argentum aquis corrosivis dissolverit humiditatemque à menstruo abstraxerit, remanet Vitriolum, in Metallum pristinum eodem pondere, vi ignis rursus reducibile; cuiusmodi Vitri-

Tartarus Vitriolatus quid?

Salia essentialia plantarum.

Vitriola Metallis ducta, quid?

Caute- triolum, vel Cryſtallos Lunæ, fonticulis
rium in Cuti absque omni dolore inurendis in-
dolori- ſervire, paulò antè- laudatus Möllenbroc-
ficum cius, de Arthr. vagâ cap. 8. §. 20. aſſerit.
è Lunâ. Immò Nativa, quæ ex Terris eruuntur,
Vitrio- Vitriola, nihil aliud eſſe Zwelferus noſter
lū fos- prudenter exiſtimat, quam Metalla, in Vi-
fide ſceribus Terræ, per ſubterranei Caloris
quid? vim ſoluta; pag. 71. Atque hætenus de Sa-
libus, ſecundùm Modum ſubiſtendi con-
ſideratis.

(20.) *Ratione Statuum* dein, Ordinum
Diffe- aut Manſionum, Salia ſive Naturalia
rentia: ſive quodammodo & artificialia
Salium ex doctrinâ præſertim ingenioſiſſimæ
ratione D. Thom. Willifii, Medici Angli, lib. c.
Statuū. Ferment. cap. 2. ſunt vel *Fixa*, vel *Fuſa* vel
Volatilia, vel *Fluxa*.

(21.) *Status Fixus* Salis eſt, cum id Sp-
Sal Fi- ritu Fermentatore ferè deſtituitur, cor-
xum ſtrictumque cum Terrâ & Sulphure con-
quid? creſcit; cujuſque fixitatem æmulatur
Ars per Vitrificationem & Laterum fictil-
um coctionem.

(22.) *Status Fuſionis* eſt, quando S-
Sal Fu- (in Miſto) diſſolvi jam, perque totam ill-
ſum us compagem explicari incipit. Eſtque
quid? quaſi medius inter altam Salium fixorum
quietem, & motum Volatilium: atque

in plantarum germinatione, fermentatio-
num initiis, rudi rerum formatione, sapo-
re ingrato, acerbo, ac austero, manife-
stat.

(23.) *Status* dein *Volatilitatis* est, quan-
do Salis partes post primum istum motum
magis vigescunt, materiam magis perme-
ant, exagitant, atque ad maturitatem (in
fructibus) disponunt, corpuscula quæ-
dam in motum concitant, alia figunt, & in
Lapideam duritiem (dispositivè) conge-
lant. A quâ Salis volatilitate proin Sapor
dulcis provenit, Rubedo Sanguinis flori-
da, & hanc consequens Corporis pulcri-
tudo, ac similia.

Sal Vo-
latile
quid?

(24.) *Status* denique *Fluoris* est, quan-
do particulæ Salis, omni tandem hetero-
genearum rerum vinculo solutæ, ac liberæ
evadunt & prius dominium aliquod in re-
liqua miscibilia exercent, totique compa-
giacorem induunt. A cujusmodi Salis
fluore proin e. g. Vinum, Lac, Sanguis,
ut Edulia, palato prius grata & dulcia,
quando corrumpi incipiunt, ingrati ad-
modum acescunt. Quo ipso nunc abso-
lutum est membrum etiam alterum eo-
rum, ad quæ supra (§. 16.) innui, Sco-
pum Lithologiæ meæ excursurum esse.

Sal flu-
xum
quid?

(25.) His adde III. quod supponam; Scopus

B 3

Nem- III.

Nempe, vix ullam Corporis alicujus Petrefactionem fieri, nisi ope quemadmodum Salis alicujus, sic in specie Volatilis, sed qui ad Statum Fluoris jam redactus sit: unde confectarium hoc emerget, quod *Unaquaque Petrefactio prae-supponat corporis in Lapidem convertendi destructionem aut corruptionem.*

Scopus IV. (26.) IV. Quod denique ad id Morâ quâdam opus sit. Neque enim momento fiunt Petrefactiones; aut, si fiunt, prout Uxor Lothi momentaneò in Statuam Salis (rectius Lapideam) vel nostro seculo, propè Tripolin, in Africâ, Barbariâ ibidem Urbem, urbs quâdam continuò in Saxum induruit, &c. Contingit id ob nimiam copiam, puritatem & libertatem Salis alicujus petrefici, volatilis aut fluxi, qui maximo impetu ac veluti procellâ quâdam alicunde emergens, corpusque imprimis perspirabile inveniens, continuò illud occupat, quicquid Volatile in eo est: corripit, sibi unit, discussisque vel ob ruitis violenter Spiritibus, potentiam omnem fermentandi adimit, atque Terrestris corporis compagem torpidam, spissam exhausto sale omni volatili, innatâque ipsi Salinum fixorum vi, spontè congelantem, ac indurescentem linquit, non secus

atq

atque sanguis continuò concrefcit, & ve-
lut in gelatinam vel glaciem convertitur,
discuffis per diuturnum mœrorem, fubi-
taneos interdum etiam terrores, vel alias
caufas Spiritibus; quorum Natura quidni
in Sale quodam Volatili confiftat?

(27.) Jamque ut ad Historiam Ser-
pentis Petrefacti, atq; in Ventriculo Cer-
vino reperti, paulò propiùs regrediar, ei-
que omnes iftos quatuor Scopos, ad quos
potiffimùm Lithologiam meam directum
iri ianui, affectatâ consultò brevitate ap-
policem,

Appli-
catio
Scopi I.
ad Hi-
ftoriã
de Ser-
pente
Petre-
facto.

I. *Quis Sale deftitutum fuiſſe credat*
Corpus Serpentis illius, in Cervo reperti, cu-
uscunque etiam ſpeciei Serpens iſte fue-
rit? Fuit enim corpus miſtum, quod ne-
ceſſariò Salem recipit; fuitque nomina-
tim Animal. Animalium verò fœcundatio-
ni maximè omnium infervit Sal: & ſine Sa-
lis activitate nulla fit ſeminum fabrica, nul-
la in Utero conceptio, nulla eorundem in
Utero ſuſcitatio, atque ad formam parti-
m perfectiorem reductio. Adhæc Sal
tam volatile, quam fixum, ex corpore tam
ſerpentum, quam Viperarum, per artem
lici poſſe, notum illis eſt, qui ad intimiora
Chymix paulò altiùs conſcenderunt. A
quo Serpentum Sale tamen, ad acceleran-

Salis
neces-
ſitas ad
general
tionẽ.
Sal Ser-
pentũ
ac vipe-
rarum.

dam Serpentis in Cervo reperti Petrefactionem, Sal quoddam Volatile Sanguinis Cervini minimè excludimus, ideò, quod, ut dictum est, Salia volatilia, Corpori immutando aliunde supervenientia, multum valeant ad Lapidescentiam promovendam, & Sale volatili præ Sanguinibus aliis Animalium scateat Cervinus Sanguis, quod destillatio ejusdem probat; quique quàm facillè ex Venis Capillari- bus in Ventriculum transpirare, Corpus- que Serpentis certo modo occupare po- tuerit.

Sanguis
Cervi
Sale vo-
latili
abun-
dat.

(28.) II. In Corpore Serpentis, à Cervo deglutiti, exstitisse diversos Salium, ei inhærentium, Status ac mansiones, patet: Si enim Salia, Corpori Serpentis inhærentia perpetuò in eodem substitissent Statu, Serpens utique, qui vivus indubiè deglutitus est, dejectus non fuisset à culmine vitæ per viam Corruptionis ad barathrum mortis, donec prorsus devenisset ad abiisum ultimæ vel resolutionis, vel petrefactionis. Durante enim vita alius est Status Salium, alius, dum Corpora corrupti incipiunt, alius, dum eadem actu cor- rumpuntur, resolvuntur, aut petrescunt.

Appli-
catio
Scopi
III.

(29.) III. Verisimile est, Serpentem i stomacho Cervi prius petrefactum non fu-

isse, qui
tum;
non ta
fluxi in
necessa
dum Pe
in parti
agitati
ferment
corpori
comitat
satellite
quiesce
non ha
ira faci
conject
re nece
deltru
lumque
(30
sed p
fiam, li
fine T
culum
momen
que Lit
puncto
in long
neorin

isse, quàm utcunque corruptum & putrefa-
ctum; quæ putrefactio activitatem Salis
 non tam fixi aut fusi, quàm volatilis aut
 fluxi infert. Immo Corruptio & mors ^{Petrefa-}
 necessario præcessit, quia quemadmo- ^{ctio}
 dum Petrefactio, tanquam species quietis ^{destru-}
 in particulis fermentabilibus, & Mors, ^{ctione}
 agilitati Spirituum, & vitæ contraria est, ^{Corpo-}
 fermentationemque in Animatis ac aliis ^{ris præ-}
 corporibus vel impedit, vel certè non ^{suppo-}
 comitatur, usque adeò, ut Spiritus, vitæ ^{nit.}
 satellites ac promicondi non possint simul
 quiescere & moveri; Contraria enim
 non habentur simul in eodem subjecto:
 ita facilè patescit, non fortasse aut per
 conjecturam aliquam, sed quadam Natu-
 ræ necessitate, Serpentis naturam priùs
 destructam & utcunque corruptam; il-
 lumque postea petrefactum fuisse.

(30.) IV. Denique *non momentanè*, ^{Appli-}
sed pedetentim contigisse Petrefactionem i- ^{catio}
ctam, liquet; ut enim nullus motus fit ^{Scopi}
 sine Tempore temporis verò curri- ^{IV.}
 culum fundatur in merâ & continuâ ^{Tem-}
 momentorum successione non secus, at- ^{pus de-}
 que Linea, juxta Geometras, ex plurium ^{scribi-}
 punctorum fluxu, & collectâ eorundem ^{tur.}
 in longum, latum, vel profundum unio-
 ne oritur; Salia verò petrifica porrò non

Petre-
factio
morâ
indi-
get.

præstant id, quod præstant, antequam vel volatilia, vel fluida sint; qui eorundem status in motu quodam consistunt & fundantur; ita, quod jam antè dictum est, Petrefactio requirit moram; quæ certè & in historiâ præsentî adfuit. Vel probandum est, Serpentem eodem, quo deglutitus à Cervo est, Tempore, & induruisse simul, & saxeum ab hominibus, in Cervo eviscerato, inventum fuisse.

Alia
eorun-
dem
Scopo-
rum.
appli-
catio.

(31.) Jamque omnia quatuor hæc, quæ hætenus circa doctrinam Salium & Serpentis in Cervo petrefacti, attulimus, intelligi quam optimè posse de Serpente isto, quatenus is non comminutus forsan ope masticationis aut digestionis, sed quatenus *integer* assumptus, *integerque* in Saxum commutatus fuerit, etiam apparet, nam

I.

I. *Si Sal* necessario, atque non dispositivè solum sed materialiter etiam *requiritur ad constitutionem Mistorum*, maximè Animalium; Sale etiam Serpens sive Integer, sive in frustra concisus, constitit.

II.

Sal o-
mnium
(in mi-
sto)
mura-
tionum
causa.

(32.) II. *Salem* in integro Serpente *diversas mansiones ac status habere*, si non aliunde, certè ex viventibus adhuc, cum maximè integra sunt, apparet. Inde enim perfectio partium, vel imperfectio, ata-

erates,
pulcritu-
bus, Vis
Saporum
maxima
abfione
transcri-
pserunt
(33.)
ut plurim-
te eorum
mus, qui
pente, In
Cervi re-
dem fori-
alibi, ut
proxima
in partem
terrâ pe-
tens mut-
(34.)
mentane-
rigorem
quia si M-
tam alio-
magis a-
spicitur
reut.
(35.)

ætates, earumque pathemata, Corporis pulcritudo & deformitas, Sanitas ac Morbus, Vitæ activitas & Agon, nec non tam Saporum, quàm odorum & Colorum maxima diversitas, & alia; quæ omnia non absone Kozakius ad regimen Salium transcribit; immò ipsos etiam Affectuum excessus, moderationes, vel defectus.

(33.) III. Dum *Petrefactiones Corporum* ut plurimum *pedetentim fieri* ac intercedente eorundem corruptione quadam, diximus, quid obstat, quò minùs idem de Serpente, Integro adhuc, intra Ventriculum Cervi reperto, asseramus? quandoquidem foris etiam Cadavera in Campis ac alibi, ultimæ destructioni quantumvis proxima, sat diu sæpe integritatem suam & partium connexionem servant; vel sub terrâ perseverant, antequam aliis atque aliis mutationibus subjiciantur.

(34.) IV. Denique *Successive, nec momentaneò* Integro Serpenti Petrefactionis rigorem obvenisse, facile collectu est, quia si Mora ad metamorphosin parti tantum alicui inducendam requiritur, multò magis ad totum aut integrum Corpus, spiritu Gorgonio perfundendum requireretur.

(35.) Summatim itaque, ut hæcenus allata

allata claudam, verisimile admodum, vel certe non absurdum est, Serpentem, velut integrum absorptum à Cervo, sic integrum etiam in ejusdem Ventriculo, succellu temporis in naturam Lapideam mutatum fuisse; ut hoc pacto *primo* Tuo *Dubio*, *Sachsi Nobilissime*, litatum à me utcunque, censeam.

Respō-
sio ad
Dubium
II.

(36.) *Alter Scrupulus*, qui æquè, ut prior, ex eruditissimâ Tuâ Epistolâ ad me deduci poterat, erat hic: *Cur* scil. *principium Petrefaciens*, quodcunque etiam illud sit, naturam Serpentis pervertendo. *Ventriculi Cervini partes penitus intactas liquerit*, nec ullam ejus particulam simul in Lapidem mutarit? Ad quod Respondetur: Ex effectu videmus, principium istud eâ copia non adfuisse, ut ulterius proserpere, similemque Metamorphosin in particulis etiam, ad Ventriculum cervi spectantibus, exercere valeret, cum omnia in Naturâ fiant certo rerum pondere, certâ proportionem & mensurâ. Adhæc materia partium earum fortè inhabilior fuit recipiendæ Petrefactioni, ob vitæ in Cervis activitatem, & Spirituum, sanguinem vegetantium, Petrefactionemque impredientium, continuam vim & irradiationem.

(37.) *Ter-*

(37.) *Tertium* denique *Dubium* erat hoc: *Quod si Serpens non integer, sed* discerptus vel à dentibus per opus masticationis, vel sponte, per viam fermentationis, in ventriculo, atque sic *comminutus*, digestus, & resolutus fuerit, an, & quomodo partes ejus uniri rursus, ad pristinam suam figuram & integritatem redire, ac postea petrefieri potuerint? Ad hoc respondetur: I. Verisimile esse, ut serpens, quemadmodum integer à Cervo deglutitus fuit, sic integer etiam in lapideam naturam induruerit, jam antè protuli. II. Conspirat historia ipsa, quâ serpens iste petræus non in frustra concisus, sed integer repertus dicitur. Quid ergo frustilla quæramus, ubi integrum habemus? III. De Natura ingestorum per os, difficulter resolubilium est, ut diutissimè ventriculo inhæreant citra manifestam sui divulsionem. Atqui caro serpentum quàm facilis digestu alicui videri possit, uti tamen reipsâ talis hautquaquam est; vestita tamen imprimis, ac quaquaaversum, exuviis est, digestionì repugnantibus. IV. Denique ex corpore in frustra comminuto, sicque non physicâ solùm, sed mathematicâ etiam partium suarum unionem privato, idem numero, magnitudi-

Respo-
sio ad
Dubium
III.

ne

ne, figurâ, & connexione pristinâ corpus vel ædificare, vel parabile per artem imaginari sibi tantum, velle qui præsumit, videat, ut probet.

Refusci- (38.) Multa quidem, eaque satis cu-
tatio riosa, de Plantarum ex Cineribus suis
planta- resuscitatione earundemvè in Lixiviis
rum ex suis aut salibus repræsentatione, tractant
cineri- Autores, atque futuram Resurrectionem
bus, Li- generis humani hoc pacto in Natura quo-
xiviiis, que adumbrari, religiose forsan magis,
vel sa- quam prorsus accuratè autumant; siqui-
libus dem observata fuisse scribitur *Urticæ vera*
suis.

Urticæ *Imago in Aquâ congelatâ*, ex relatione D.
imago Joh. Dan. Horstii apud Schröder. proœm.
in A- lib. 5. Pharmac. item *Sal Absinthii*, cujus o-
quâ. pe totum Absinthium poni possit ob ocu-
Sal Ab- los, autore eodem Clar. Horstio celebra-
sinthii, tur apud eundem Schröderum, qui pari-
pristi- ter de quodam Sale Absinthii, certa ratio-
nam ne elevato, testatur, quod lateribus Alem-
plantâ bici adhærendo, pristinam plantam suam
exhi- dilucidè repræsentet. Immò scribit, Be-
bens.

Salium *guinus*, lib. 1. Tirocin. chym. *Sales Herba-*
semi- *rum*, præsertim calidarum, si certo, sibi-
natio. que cognito, modo *fementur*, produce-
re alias suæ speciei herbas; mihiq; Ami-
cus quidam, ubi Româ is redierat, retulit
vidisse se ibi in scriniis celebratissimi Atha-
nasilii

nafii Kircheri five Caltham, five capillum Planta
 aut Umbilicum Veneris, five plantam a- refusci-
 liam, ex sale suo, aut cineribus, blandi ca- tata a-
 loris ope, in vitro facile pud resuscitatam;
 eamque non adhærescentem Kircherum. Lateribus di-
 cti vitri, in modum salis cujusdam conglaciati;
 sed libere ex fundo, in concavo vitri ejusdem
 efflorescentem. Nam, quod alioqui salia quædam,
 vel Lixivia, frigori exposita, attinet, novum usque
 adeò non est, sicubi ad latera vitri alicujus, in frigore
 concrecant, ut miras fruticum, arborum, Miræ rerū figuræ in glacie.
 Coraliorum mire divaricatorum, ac aliarum
 rerum figuras referant, cum id vel in solâ
 glacie, fenestris adhærescente, videamus, in
 quibus stupendæ interdum resultant Montium,
 Urbium, Insularum, Nemorum, Segetum,
 Cornuum, & mille aliarum rerum Larvæ;
 quarum contemplatione ductus dein, diversarum
 plantarum Lixivia in vitro, calentia adhuc,
 ut lateri ejus eò plus vaporis adhæresceret,
 frigori ad congelascendum exposui, atque
 observavi, ex *Lixivio Absinthii* efflorescere
 Imagines, similes Abrotano; quas vero
 levi manus operâ continuò mutare poteram
 in germina, brancam ursinam, vel plantanum
 utcunque mentientia. Lixivii de Absinthio congelati figura quid?

(39) Ve-

Epicri-
sis de
Planta-
rum
resusci-
tatione

Suffra-
gium
D. Rol-
fincii.

(39.) Verum, ut ad plantarum, ex Ex-
uviis suis resuscitationem imprimis rede-
am; I. quam pauca & rara sunt ejus rei ex-
empla? II. quantopere Autores inter se
non conveniunt, alio Sal fixum, alio Vo-
latile, ad insinuandum rei miraculum ur-
gente. III. Neque solidi quicquam inest
plantis istiusmodi, ut videntur, resuscita-
tis: denegato enim ipsis calore externo,
facile, nisi fallor, in pristinum, in quem
redactæ sunt, cinerem relabuntur, nec pri-
us repullulant, quàm novo, eoque blando
Lucernæ calore, quicquid volatile in ipsis
est, rursus excitetur. IV. Neque porro,
si plantæ, certo artificio tractatæ, resur-
gunt ex cineribus suis, atque, phænicis in-
star, reviviscunt, resurgunt eodem prorsus
pondere, vel magnitudine, quâ primitus
gaudebant; id quod necessarium foret,
si vera daretur earundem Resuscitatio.
V. Multò minus Salia vel Lixivia conge-
lata sunt id, quod referunt; sed meræ re-
rum larvæ, mera corporum idola, & mira-
ludentis Naturæ pægnia. Ut proinde Ce-
leberrimus Dn. D. Rolfincius non sine cau-
sâ Resuscitationem Plantarum, verbo, pro
Non-Ente Chymico habeat, lib. 6. nisi fallor,
Artis Chimiçæ, magno posterorum com-
modo noviter in Lucem missæ.

(40.) Atque tale fortassis, vel certe non multum ab simile iudicium etiam ferendum erit de Exemplis, quæ hanc in rem prætereà ex Animalis Naturæ Regno adducuntur. In *Aquâ enim stillaticia Sper-*

Ranarum, imagines earundem repræsentatas fuisse, refert ante-laudatus Horstius apud Schröderum. Atque, de quo tamen minus dubitandum, ex Avicennâ,

& aliis refert inclytus Sennertus lib. 2. Inst. Med. part. 3. sect. 2. cap. 4. mingere à Canine rabido demorsos *Urinam, in qua appareant* res carnosæ mirabiles, *quasi animalia, & quasi Canes parvi.* Idemque Sennertus, ibidem, sibi pro vero relatum asserit, ex *spumâ Canis rabidi*, vesti, aut linteis

Canum effigies in Urinâ à rabido cane demorsorum.

inhærente, animalcula quædam, catellis similia, generata fuisse. Id quod observasse semet imprimis gloriatur Salmuthus cent. 2. observ. Medic. 83. qui ibi videatur. Nolo enim Historiam conceptis ab Auctore verbis huc transcribere. Cæterum

Item in Vestibz à cane rabido demorsis.

& per *Urinam ab Araneis* latorum, aranea-rum simile quid excerni, ante laudatus Sennertus asserit, in Tract. d. Morb. occultis. De plantarum resuscitatione, vel

In Urina alia quid Araneis simile.

niris etiam ejusmodi Animalium idolis & palingenesiâ plusculis meminerunt idem Sennertus, Libavius, Flut, Quercetanus

Scriptores de plantarum & animalium palingenesiâ

C

&

negia

& Horstius, apud Schröderum. Borellus
item lib. 4. obs. 34. Excell. D. Rolfincius,
lib. 6. Art. Chim. c. 3. Henr. Meibomius
in singulari ac pereruditâ Epistolâ, quæ
præfixa est Considerationi Corporis Glo-
riofî autore Theophilo Spizelio, Augusta-
no; Casp. Schottus part. 2. Mechanic. Hy-
draulico-pneumat. class. 1. cap. 6. machin.
8. pag. 313. Tuque imprimis ipse, *Sachsi Cla-
rissime*, in duobus Ampelographiæ Tuæ
locis, pag. videlicet 636. & in append.
pag. 67.

Repeti-
tio &
Con-
clusio.
Dubio-
rum.

(41.) Quo ipso concluderem totum
Dubitationis nostræ negotium, an scil.
Serpens in Ventriculo Cervi petretactus,
integer semper remanserit, à primo de-
glutitionis puncto; vel an solus ibidem
obriguerit; tum &, an comminutus antè,
& digestus, ac postea miro Naturæ magi-
sterio ad pristinam partium unionem re-
lapsus fuerit; nisi Historia quædam *Cast-
anea*, ex *Sale suo repullulantis*, me moveret
quam proinde non minùs desiderio Tuo
quàm Lectorum iudicio transcribo e:
D. Joh. Agricolæ, Physici in patriâ nostrâ
famigeratissimi, Tractatu de Antimonio
qui exstat part. 2. Comment. in Chyn
Poppii, pag. 237. verbis ex vernaculo Idio-
mate sic in Latinum transfusis à me: *Vi-*
V

*Viennæ penes pharmacopæum, qui Constanti-
nopoly plantas quasdam eximias acceperat,
præter reliquas imprimis ramum tenerimum
Castanearum majorum Turcicarum, qui verò
in viâ exaruerunt. Quapropter redegerat
ipsum informam Salis crystallini pulcerrimi;
Terreg, inditum, & irrigatum bene excolue-
rat. Sic planta priori prorsus similis prodiit.
Nec dubito, quin adoleverit; ego enim tum
discessi. Ac concludo, recondi in Sale verum
Spiricum vivum & vivificantem. Sed tan-
tem de his satis.*

(42.) Redeundum nunc quasi ad Api-
cem Epistolæ est, atque tum historiæ de
Serpente, tum de cancris etiam petrefa-
ctis, aliquid addendum. *Serpentem itaq;*
in Saxum converti ut mirabile in Naturâ,
ita hautquaquam indignum est, si alia ejus
rei exempla connotentur. Cujus farinæ
videri posset hoc, quod integra, gyrataque
Serpentum corpora, quæ linguas, quæ o-
culos, dorsumque, in Maltâ Insulâ, in pe-
tram conversa celebrantur, nisi fabulosa
quædam hic Traditio subesset, quæ par-
tim occasione Apostoli Pauli, per incom-
modum Mediterranei Maris æstus & cœli
tempestatem eò depulsi, serpentemque di-
gito suo inhaerentem, in ignem projicien-
tis, ut constat ex Sacris, Actor. 28. v. 3. par-

Regres-
sus ad
histo-
riam
de Ser-
pente
& Can-
cris.

Serpē-
tes.
Melitē
ses.

tim, ac simul inde nata est, quod ex Insula dictæ cryptâ quadam indies, præter Terram argillaceam, nitidissimam, levem, & venenis resistentem, quæ *Terra di San Paolo* dicitur, invenientur Lapilli quidam, figurâ suâ Linguas serpentum, vel rostra avium, tum & oculos, carnem, ac spinam anguis utcunque exhibentes, Messinaque Siciliæ interdum Venetias afferuntur, & magnâ ibi copiâ in Foro Div. Marci venduntur; de quibus quid statuendum sit, in Lithologiâ meâ imprimis, ac prolixius acturus sum.

Serpē-
tum pe-
trefa-
ctorum
Exem-
pla

(43.) De illius verò Serpentis, in Lapidem conversi, veritate minùs dubitandum existimo, cujus meminit Clariss. D. Deusingius, disert. de Fœtu extra Uterum, thes. 118. ac alii. Quibus addere licet Nobiliss. diligentissimumque Mart. Zeilnerum, dum Cent. 1. Epist. 79. ait: *Und findet man bisweilen steinerne Schlangen in den Steinbrüchen / als in dem Herkogthum Somerset in Engelland / wie gedachte Cambdenus bezeuget in Britann. Comitatus Hereford. descript. & in Annal. Angliæ in Anno 1571.*

Cancrī
in ca-
vernīs
Terræ
petre-
facti,

(44.) Cancrorum in Saxa conversorum exempla jam superius pariter adducta sunt, De quibus verò quomodo vi-

vi adhuc
di alia,
lum in
tempore
est, quod
enim pro
toti Epist
(45)
expeditur
est, causa
rum tam
montium
regionum
vel insula
recessus,
ta, decre
translocat
scribendu
(46)
Terræ inv
cipit, ibi
is viam
in fuisse
vnt curi
ventibus
emplis que
proprio st
us, quæ in
que sine d

vi adhuc in Montana, vel in Loca ejusmo-
 di alia, ad concedendum ipsis habitacu-
 lum ineptissima devenerint, ut successu
 temporis tandem ibidem petrefacti sint,
 est, quod adhuc indagandum restat; sic
 enim promissis stabitur, & dignus dein
 toti Epistolæ finis imponetur.

(45.) Ubi negotium omne daretur
 expeditum, si quod verisimile admodum
 est, causam ejus rei ad eluviones Aqua-
 rum tam universales, quam particulares,
 montium, specuum, urbium, &c. ruinas,
 regionumque ob successivos fluminum
 vel insularum, ob varios maris accessus &
 recessus, mutationes, exortus, incremen-
 ta, decrementa, creditasque earundem
 translocationes, & quæ sunt alia, trans-
 scribendum sit.

(46.) Etenim Animalcula in abyſſo
 Terræ inventa, Marina & Lacustria præ-
 cipuè, ibidem per ordinariam generatio-
 nis viam nata, posteaq: enutrita aliquan-
 diu fuisse, nemo mihi facile persuaserit,
 utut curiosa multa de rebus sub Terrâ vi-
 ventibus & dici ab aliis, & assumi hîc, ex-
 emplisque similibus illustrari possint, tum
 proprio studio collectis, tum non minus
 iis, quæ in desideratissimo, copiosissimo-
 que sine dubio Athanasii Kircheri opere

quo-
 modo
 eò de-
 vene-
 rint?

De A-
 nima-
 libus
 subter-
 raneis

de Mundo subterraneo quotidie exspectantur. Nam multa sic in medio relinquuntur dubia, quæ excutere hic prolixum nimis, quodammodo etiam extra Oleas est.

(47.) Credamus interim, non Cancros solum, five marinos, five fluviatiles, sed angues etiam, Lacertos, Echinos, Stellas pisces, pectines, cochleas, ostreas, conchas, chamas, mitulos, tellinas, turbines, pisciumque vertebrae aut spinas, nec non rostra Avium, aut aliorum Animalium partes, dentes videl: ungulas, vertebrae, crania, & alia, tam à Naturâ, quam Arte petita, in intimis saepe Montium visceribus, aliisque profundis Terrarum latebris, quò nulla unquam gens, nullum unquam animal aliud facile, penetrare posse videtur, immò in mediis interdum Marum, in nullas rimas hiantium, corporibus, five Petrefacta jam, five pristina naturam utcunque servantia, eatenus reperta esse, quatenus talia, ut verbo dixerim, varagine Terræ fuerint obruta, five occasione Diluvii, five casu alio ibidemque per plurimos annos subsisterint, donec destructa sensim obnoxia et iam reddita Rigori Lapidifico, qui facit tandem supervenire ipsis potuit obtran-

Sub-
terra-
nea qua
ratione
Lapis
defecit?

sudante
cos, ha
ribus A
que in
conspici

(48)
voragin
tigerant
morum
rum istu
nera, int
crepidu
haerun
lumnari
restr. im
Veroner
cap. CXI
& erudit
ut eande
prorsus
confinat
rius Aut
I. Mon
tâ succ
tione.

(49)
alia loca
exempl
gio quo

sudantes passim Salinos per Terram Suc-
cos, haud aliter, atque in muris antiquio-
ribus Aquam nitrosam transsudare, ipsam
que in Stirias albas & conos coagulari
conspicimus.

(48.) Cujusmodi ruinæ terrarum & voragines imprimis durante Diluvio con-
tigerunt; à quo tempore dein, per pluri-
morum annorum decursum, Testaceo-
rum istiusmodi & Testaceorum varia ge-
nera, inter asperas montium littorumve
crepidines detenta sunt, limoque obruta
hæserunt, suffragante præter Fab. Co-
lumnæ cap. 21. observ. Aquatil. & Ter-
restr. imprimis Ludovic. Moscardo, Nobili
Veronensi, lib. 2. Musci, Italicè conscripti,
cap. CXI. utpote ubi ex professo, prolixè,
& eruditè de hoc negotio disputat, atque
ut eandem de Diluvio sententiam non
prorsus rejicit; item aliam, eidem valdè
consimilem, utraque manu urget, ex alte-
rius Autoris opinione asserens,

I. *Montes antiquitus à Mari factos esse, fa-*
ctâ successive ab undis, Arenæ aggrega-
tione.

(49.) Adeoque II. *ubi nunc Montes vel*
alia loca sicca sunt, olim fuisse Mare; id quod
exemplo tum Ægypti comprobatur, quæ re-
gio quondam Mari cooperta latuerit;

Eadem
à Ter-
ris, oc-
casio-
ne Di-
luvii,
absor-
pta sūt.

Conje-
ctura
Ludo-
vici
Moscar-
di.

I.
Montes
successive
ab undis
aggrega-
tione.

II.
Ubi
nunc
sicca
ibi o-
lim Ma-
re.

tum Ravennæ, antiquissimæ in Italiâ Ur-
bis, à cujus situ undæ propè centum pas-
sus recesserint; tum in primis inde, quod
nihil frequentius hodie obveniat, quam,
quod non raro, ubi paulò altius in Ter-
ram foditur, in ejusdem sinu reperiantur
non Animalia solum, Conchilia, &c. sed
Navis, & artificiales res, usibus humanis inservi-
sub ter- entes, e.g. *Navis*, quam in montanis qui-
ris in- busdam, longe à Mari remotis, centum
venta: ulnis sub Terrâ inventam, ex Bapt. Ful-
item goso refert; *Anchora* item, & *Mali* rupti,
Ancho jamque ætate consumti: cum quo confer,
ra, Ma- quæ de Urbe Castrensi, nunc ab Undis,
li. quam olim, remotiori habet Borellus
Cent. 2. obs. 62.

III. (50.) *Vel* III. ob ipsas interdum
Montium, quoad partem aliquam, *Ruinæ*,
vel quisquiliarum & ruderum in unum ali-
quem locum iteratam, & factam vel spontè,
Con- vel ab hominibus, *Congestionem*, multa
gestio- quæ olim in aprico fuerint, post diutur-
ne Ter- num annorum decursum profundè satis
ra altior delitescere, prout partim id compareat in
reddi- tur. quotacunque Urbe, ut, ubi olim Ha-
bitacula aut Tempia fuerint, eadem ho-
die velut sepulta sint, & superficiei Terræ
æqualia; partim Architecti testentur, u-
bi scil. ad bases ædium locandas solum
fo-

fodiatur, reperiri primùm Terram minùs puram, quin Lignis, ferramentis, quandoque & rebus aliis preciosioribus commistam; atque post hanc demum, abundè erutam, solum purius ac firmum apparere.

(51.) IV. *Aquas etiam è Montibus manentes* ad hoc aliquid conferre; quandoquidem descendendo, & fluviis se uniendo notabilem Terræ quantitatem abrasam secum afferant, sicque alveum amnium sensim exaltant. Unde, quicquid hâc arenæ aggestione obruitur, sive animale quid, sive aliud sit, quiete quadam figitur, nec priùs Loco dimovetur, quàm quidam Terræ motus, vel ingens aquarum eluvio, aut Venarum ruptus, vel hominum, Terram fodientium, industria accedat.

(52.) Ut hoc pacto veritati admodum congruum sit, Cancros, ac alia animalia sub terrâ degere, non viva amplius, aut pabulum suum, nescio unde, petentia; sed jampridem defuncta, atque, pro ratione Locorum, in lapidem conversa.

(53.) Ac talismodi Rerum, mirè sub Terrâ repertarum, famâ olim *Hæmonie Lapid-*

Loca, *pidicina* imprimis fuerunt celebrata. Ho-
 effossi- die verò etiamnum in Italiâ *Tractus Vola-*
 one *teranus, Perusianus, & Senensis* hâc laude emi-
 Subter- nent, juxta Autorem illum Italum, (Mo-
 raneo- nachum, nisi fallor) qui ficto nomine,
 rum ce- Collegii sui ratione, se Academium Ar-
 lebrio- dentem Æthereum venditat, Tesoro del-
 rum le gioie (seu, in Thesauro Gemmarum)
 in Græ- cap. 36. pag. m. 144. copiosissimèque e-
 ciâ. odem instituto Fabius Columna, ut jam
 In Ita- circa principium hujus Epistolæ relatum
 lia. est, ea prosequitur, quæ *circa Neapolin*
 in reparatione Arcis Campoclarensis in-
 venta sint; quamplurimas puta; animalium
 reliquias, in Lapidem conversas. Item
Veronenses quidam colles à diligentissimo
 per Italiam peregrinatore, Pflaumero,
 part. 1. Mercur. Italic. p. 21. commendantur:
 ac imprimis *Vicentini*, teste ut aliorum
 quamplurium, sic nominatim Th. Bartholini
 experienciâ, qui lib. d. Unicorn. cap. 37. pag. 280.
 ita ait: *Conchyliorum crustatorumque infinita genera ex montibus Vi-*
centinis effodiuntur, in Lapidis duritiem fir-
mata, quorum egregiam supellectilem apud
Job. Dominicum Salam videre licuit.

(54.) Præter Italiam dein *Sicilia*; unde
 In Sici- de nostro etiamnum seculo eruta quam-
 lia. plurima colliguntur præsertim in Lapiden
 con-

conversa; cuiusque situm, historias, ac alia, Facellus summâ diligentia descripsit Facellus, natione Siculus. Facellus notatur. in Galliâ.

(55.) In Galliâ porro, non procul ab Urbe Castrensi, in rupe quadam Limaces lapideos plures, ac multarum specierum, alibique in eodem Regno similia, in Lapidem conversa, observataque à se testatur Petrus Borellus, Cent. 3. obs. 83.

(56.) Neque Germania tandem nostra miraculo hoc destituitur. In Saxonica præcipuè circa Hildeshemii urbem, ac vicinos tractus. Nam Conchas aliquot, quarum quamplurimæ ibi novissimè effossæ sunt, & plures quotidie inveniuntur, nec non Testacea alia, in Lapidem conversa, tum & Eboris fossilis fragmenta, gigantum dentes, & alia, inde transmissa, teneo ex liberalitate honoratissimi Amici, Dn. D. Frid. Lachmund, Physici Ostervicensis, corporumque Naturalium rariorum æstimatoris dignissimi, qui de Cranio Gigantæo petrefacto, insignis magnitudinis, de Urnis fossilibus præterea, ac rebus aliis ibidem repertis, jucunda non pauca in literis ad me, testatur. & in Germaniâ. præcipuè circa Hildeshemium.

(57.) Immo alibi Caput quoddam, nisi petrefactum jam, mirum tamen, quod in medio Saxo repertum scribit Al. ab Alexan. Corpora in mediis Saxi inven-
ta,

e.g. Ca- xandro, lib. 5. cap. 9. pag. 265. b. Cui ad-
 put. jungimus magis adhuc raram Helmontii
 viva de vivis Animalibus observationem, dicen-
 Anima tis, sub tit. d. Arbore Vitæ, pag. 630. 631.
 lia. Aliquando intuitus Lapidem, quod intra se
 quandoque viva animalia continerunt, quæ
 per lustram vivunt, custodianturque absque
 alimentis ab interitu. Paracelsus totum La-
 pidum acervum, Mundumque universum
 quandoque unicum fuisse autumat Lapidem,
 aut univocum saltem liquorem petrosum, qui
 in metalla, pyritem, saxa lapides & sales sensim
 distinctus, vitalitatis initia per multa reptilia
 dederit. &c.

(58.) Plane viva Animalia, intra gra-
 vidos, ut sic dixerim, Lapidum ventres re-
 Bufo: perta asserit Helmontius. Hujus rei &
 alia Exempla prostant. Bufonem quip-
 pe aliquando apud Augustodunum, in
 medio saxi, dum id secaretur, inventum
 ex Bolducio, Autore quodam, narrat
 celeberr. D. Joh. Dan. Horstius, Ob-
 serv. Anat. 2. pag. m. 10. Idemque Hor-
 stius, nec non Majolus in Diebus Cani-
 cular. repertum in Latio recenset, tempo-
 • Serpēs: re Martini V. Pont. fuisse Serpentem, in
 mediis pariter, dum scinderentur, saxi:
 quamvis de hoc haut satis liquet, an vi-
 vus adhuc fuerit. Imprimis autem
 me-

memorabile est, quod porrò de *Canibus* *Canes*
duobus intra Lapidum, undique à Naturâ *duo*
 occlusorum, cavernas repertis tradidit *horre-*
 P. Laur. Stengelius, citante Casp. Schot- *di,*
 to lib. 8. Phyc. Curios. cap. 19. §. 5. pag.
 977: *Videbantur* (verba Stengelii sunt)
Canes hi ex *Leporariorum* genere, sed tru-
 ces vultu, quasi ex *Cerberi* prosapia; odore
 graves, quasi ex *Averno*; pilorum expertes.
 Et unus quidem citò defecit; alterum, stu-
 penda edacitatis, *Henricus*, *Wintonicensis*
Episcopus, multis diebus in deliciis habuit.
 Silentio tamen hic non prateriturus sum
 Clariss. Schotti prudentem Epicrisin,
 quam continuò subnectit: *Canes* illos,
 inquires, intra petram crevisse, & sine ci-
 bo, sine spiraculo inibi vixisse, nemo mihi
 persuaserit. *Malus* ergò genius, cui facile id
 est, viam in petrâ aperuerit, & canes tali car-
 cere incluserit, aliunde allatos tunc primùm,
 cum reperti fuere.

(59.) Interim, ne ab animalibus
 illis paulò longius digrediar, quæ in
 Terræ profundis reperta, & culpâ sive
 Diluvii, sive aliâ causâ, ac casualiquo
 cò delata diximus, nullatenus me mo-
 vent, quæ Barth. Ambrosinus lib. 4. Mus. Objec-
 Metall. Aldrovand. cap. 62. pag. m, 819. *tioAm;*

ob-

brofini
contra
causam
subter-
raneo-
rum à
Dilu-
vio
petitā.
Respō-
sio.

obgerit, ideò nempe à Diluvio causam non petendam esse, I. quia Terra olim ac Montes non à Mari, sed immodicis Cœli imbris, fuerit obruta: ac II. quoniam non in omnibus, sed quibusdam tantum montibus Testacea istiusmodi Lapidea observentur.

(60.) Verum facilis est adhuc Responsio. Nam I. Sive à Mari, sive ab imbris Montes olim fuerint subversi, sufficit, si ex subversione animalcula varia, præsertim Testacea, corripì, ac intra arenas corruentium undique Terrarum absorberi potuerint. Immo vis Aquæ marinæ eò non increvisset, nisi apertæ, ut in Sacris dicitur, fuissent. Fenestræ Cæli. Unde Causa remotior, propinquiorem non excludit. Auctis quippe Imbris auctum etiam est Mare; aucto hoc, subversæ sunt montium crepidines, & corpora varia absorpta.

(61.) II. Quemadmodum casu fit, ut partim in unam aliquam littoris marini partem integra conchiliorum agmina congregentur, in aliam vicissim nihil; partim & Montium aut Littorum ruinæ fiant non ubivis, sed alicubi: ita; quis sibi ex ruinâ talismodi, necessariò de oppressorum sub Terrâ animalculorum præsentiam persuadere

dere velit? Corruit Terra à Causis suis concitata, sive inveniatur quid, sive non: perinde est.

(62.) Adeoque saluum interim manere puto, quod dictum est, multum (nisi omne) deberi Aquarum eluvionibus, ruinis Terrarum, & accidentibus similibus, ut animalia varia (Marina præcipuè) aut eorum partes, longissimè à Mari interdum, procul à Fluminibus, profundissimè in Terrâ, insperato casu inveniuntur. Illustraque pro sententiâ hâc habemus Lutheri suffragium, dum ait Comment. in Genes. fol. 22. citante D. Mich. Waltero, in der 2. Bibel Andacht/ cap 12. §. 390. pag. 728. verbis Germanicè, prout ab ipso allata sunt, sic sonantibus: Und ich zweiffle nit/ daß seyen reliquia und überbliebene Anzeigungen der Sündfluth / daß/ wo icht Mettallen-Gruben/ oder Berg-Wercke sind / daß selbst nicht selten höcker gefunden werden / die zu Steinen verhartet; und in denselbigen Steinen werden gesehen mancherley Figuren der Fische und anderer Thiere. So gläube ich / daß das Mittel-Weer vor der Sündfluth nicht innerhalb der Erden gewesen sey: sondern durch die Sündfluth sey ihm der jenige Weg gemacht worden / darinnen es nun gehet und bestehet. Also ist auch der Raum

Suffra-
gium
Luthe-
ri.

& jam
olim
Ovidii

Raum des rothen Meeres ohne zweifel ein fruchtbares Land gewesen / und wie es der Wahrheit ähnlich / ein Stück des Gartens in Eden. &c. Hæc Lutherus. A quo haut parum abludit locus Ovidianus, ex lib. 15. Metam. v. 262. quamvis ibi de eâ Maris Mediterranei parte sermo sit, non quâ fines Ægypti, sed littus Siciliæ alluit:

*Vidi ego, quod fuerat quondam solidissima
Tellus,*

*Esse fretum; vidi factas ex Æquore Terras:
Et procul à pelago Conchæ jacuere marinæ;
Et vetus inventa est in Montibus Anchora
summis: h. e. ubi nunc est*

Con-
chæ in
Monti-
bus.

Fretum Siculum, ibi olim erat Terra solidissima. *Conchas* in Montibus inventas etiam Alexander ab Alexandro lib. 5. cap. 9. pag. 265. annotat.

Cancer
vivus
in fissu
râ Mō-
tis re-
pertus.

(63.) Sequentem verò ex Nobilissimo Oleario locum, de *Cancro vivo*, intra Montis fissuram reperto, unde scilicet eò devenerit, an manu humanâ eò delatus, vel Aquarum per occultas Terras rapidè euntium vi aliunde advectus fuerit, penetrantissimo Ingenio tuo, *Curiosissime Dn. Sachsi*, judicandum, linquo & est hic, ex Itinerar. Persiæ lib. 4. c. 21. verbis genuinis: Oben am Berge sprang aus einer Fels-Klufft eine klare liebliche Quelle / bey welcher

wir

Wir einen Taschen Krebs in einer Stein-riße/
 durch welche das Wasser lieff / funden / wels
 her von etlichen der unsrigen / die dergleichen
 nicht gesehen / für ein Wunder und vergiftet
 Thier angesehen wurde. Es war doch zu
 verwundern / wo der Krebs an den Ort / weil
 s über zwe Meilen von der See / und auff
 inen so hohen Berg gekommen / da er doch
 gleichwol für einen Meer-Krebs gehalten
 wird. Hæc Olearius: & hic finis Scripti. Episto-
 Cujus tenuitatem placidâ acceptione sup. lae con-
 plere, imprimis quod uno quasi die, atque clusio.
 sub ingruentiam Canicularis æstûs con-
 ceptum est, cæteroquin Bene Valere, inque
 continuum rei literariæ commodum, por-
 to ac diu, per Gratiam Dei, superesse ve-
 lis, Scrib. Wittebergæ, d. XII. Jul.

A. C. MDC LXIII.

D

RE-

RESPONSORIA DISSER-
TATIO
Historico-Medica
PHILIPPI JACOBI SACHS
à Lewenheim, Phil. & Med. D. &
Collegii Naturæ Curioso-
rum Collegæ
De
MIRANDA LA-
PIDUM NA-
TURA

Ad
NOBILISS. EXCELLENTISS. EXPERIENTISS.
SIMI^{QUE} VIRI

Dn. JOH. DAN. MAJORIS
Phil. & Med. D. nunc in Alma
Wittebergenfi Medici cele-
berrimi

Dissertationem Epistolicam
De

CANCERIS ET SERPENTIBUS
PETREFACTIS.

S.

S. & Officia.

Nobil. & Exc. Dn. D.

HS
& autor & Amice plurimum ad-
amande.

Respo-

soriarū

necessi-

tas.

A-

ENTIS

ORIS

ma

BUS

S.

Itam rarum tuum in me & verè singularem Affectum gratâ agnoscerem mente, Gorgoneo fato dignus essem. *Saxeum* quidem mihi nomen, non *Saxeum* tamen pectus. *Ser-*
pentum Cancrorumque in lapideam solidita-
m induratorum tractatione emollisti ani-
mum, ut pro tenerrimo hoc tuo affectu
pretiosum aliquot Cymelium non posse
referri doleat. Nil præter *Lapides & Saxa*
pro redhostimento à me expectata. Expe-
disti nuper præsens, flagitasti post per lit-
teras, ut si quid *curiosi rerum Petrificata-*
rum innotuisset, id bonâ fide communica-
rem. *Lapis Lapidis* attritu ignem elicit; exci-
pisti & Tu Dissertatione tuâ *lapideâ* ingeni-
sâ Amoris Igniculos, ut omnis mihi mo-
endus *Lapis*, quo tuæ petitioni satisfaciat.
areo ergo lubens ne in Amicitia Leges
injurius sim, & *TIBI*, qui adeò *Lapillis* de-
claris, non ut puerique saltem sciunt *La-*
illis

D z

Lu-

Ludere par impar — — —

Sed *Lapidum viscera* Ingenii acie melius
dissecas Acilii Navii Auguris cultro, quod
Cotes inspectante Tarquinio superbo di-
videbat, apud Livium l. 36.) *Lapidum mon-*
lem hinc inde congestam offero, non u-
inde nova Gigantomachia Superis move-
atur, sed ut miranda Dei Trinuni Sapi-
entia in *Lapides* quoque ditissimè profusi
elucescat & deprædicetur.

Quanquam vereor ne Purpuræ Tue
Laciniam indecoram assuam, cum optimi-
sciam, *curiosissime mi MAJOR* Te tot tantos
que Labores hæctenus *Lithologiae Tue Curio-*
se impendisse, ut *Majores* ab alio non ex-
spectandi. Qui etenim binam tuam Pro-
mulsidem *Lithologiae* præmissam, *Histori-*
am nempe *Calculorum Sperlingianorum*, &
hanc de *Cancris Petresactis Dissertationem* se-
posito omni sinistro affectu examinabit
is dentes acuet & *Majorem* Sitim famemque
afferat ut ipsos *Lithologiae* Missus propedi-
em à Te exhibendos absorbeat, & ut nun-
magno sic *TIBI MAJORI* confecto ope-
re *majores* offerat adhuc Laudes. Ne
abhorrent Naturæ Spectatores Tuas *Lapi-*
dum dapes (non inutiliter enim *Lapides* de
coquis aut elixas) præferunt eas Cerea-
libus & Capitolinis cœnis, cum per appo-
sit

Nota-
tur Li-
tholo-
gia cu-
riosa D.
majoris
à curio-
sis defi-
derata

— te à *Tullio* consideratio Rerum Naturali-
 melius Animorum quoddam babulum vo-
 o, quod etur.

Antequam verò debitum Tuæ Gustatio-
 i Symbolum solvam & Exempla rerum in
 lapides conversarum enumerem, quædam
 uorum ansam eruditissima Tua Disserta-
 o præbuit, præmittenda duxi.

Exempla *CANCRO RUM* in *Lapides con-* Cancro
versorum §. 5. ex *Ferrantis Imperati, Calce* in Lapi-
arii, & Rosini Cymmelioteca & ex *FABII* des con-
lumne annotatione enumerata, pergrata versi.
ere, Gammarologia mea debito inseren- 1. 2. 3.
ar loco, quibus jam addidi Exempla ex 4.
LDROVANDO de Testac. f. 81. qui *Can-* 5.
os vidit totos saxeos, in quibus & cru- 6.
a & quicquid intus erat in *Lapidem* dege- 7.
erarat: ex *GESNERO* Germanorū Plinio 8.
Aquatil. S. 14. f. 180. cujus Museum *Can-*
osaxeos exornatum: ex J. Cæs. *SCALI-*
ERO S. 196, §. 9. qui in saxis Lanarum
ro Vesatensi, ad pagum qui Cahors dici-
r, Cancros conspexit *lapideos* ex Laurent.
CHRADERO monument. Ital. L. 1. f. 34.
 qui testem se sistit oculatum visi Patavii
 Nobilis Marci Mantuæ Domo in *Lapi-*
m durissimum concreti Cancro; qualem
 quoque mihi met in *Porticu Horto Medico*
ISANO adjacente, ubi rarissima Natura

asservantur Miracula, Anno MDC L. videri contigit.

Miræ
Natu-
ræ opes

NATURAM quotidie novis portentis humanas commovere mentes, & in admirationem sui, diligentemque mirandorum inquisitionem rapere, rectè §. 8. nota Unicum pro multis sufficiat Testimonium Historia à Magni Patris Magno Filio, & diffidissimo Naturæ Interprete D. Thom. Bartholino Professi. Regio Hafniæ Honorario, & Fac. Med. Decano perpetuo Cent. VI. Obs. 100. observata, quæ adeo

Embryo
o alio
Em-
bryone
præ-
gnans
in Da-
niâ.

miratur rectè laudatissimus Author exordiatur narrationem: terrebit Lector Historiæ Titulus. In oppido scilicet Tinnæ Affwenzlœff Embryonem alio prægnantem editum fuisse Embryone, hoc est in tumido foetus fœmellæ ventre in loco consueto alium foetum sexus fœmitæni omnibus modis perfectum, circumspithamam longum unguibus & pilis a modum foetus perfecti donatum inventum fuisse; quale simile exemplum in humano partu à nullo Authore annotatum credo reperiri. *Connati quidem fratres,*

Homi-
nes du-
plices

melli seu homines duplices monstruosum gemellum secum portantes, qualis ille Laurentius Colorado Genuensis cum fratre Joanne Baptista ante plusculos Annos Uratisla-

in suburbio S. Mauricii à me visus, quem
 descripsit & depingi curavit Th. *BARTHO-*
LINUS Cent. 1. obs. 66. itemque de eo
 Paul. *ZACHIAS* Medicus Romanus Quæst.
 Medico-legalib. Lib. VII. t. 1. quæst. 9. §.
 2. *HARSDORFERUS* Theatr. Comic.
 Hist. 68. Qualis quoque vir statæ ætatis
 in Germaniâ præterito seculo, è cujus me-
 dio ventre Caput extabat, nec secus quàm
 verum viri caput nutriebatur, de quo
 Ambr. *PARÆUS* Chirurg. XXIV. 2. qua-
 lis quoque Anconæ natus, de quo *AMA-*
TUS Luât. Cent. III. cur. 57. & alius ma-
 sculus A. 1556. Francof. visus, cui per epi-
 gastrum infra *Æsopæ* orificii ventriculi
 cartilagine prominebat moles infanti non
 dissimilis, pluribus descriptus à *LANGL-*
OL. II. Ep. 8. quibus addi poterit *Plater.*
 III. Obs. *BENIVENIUS* de Abdit. Caus.
 c. ult. & *VALLERIOLA* L. 1. Loc. Com.
 c. 18. At *Embryonem* in utero alterius geni-
 tum, de hoc omnes cum *Ranis Seriphiis* In Ani-
 glent. Cum verò apud Euseb. *NIEREN-* malib9
BERGIUM Profess. Phys. Madriti in Hi- præ-
 spaniâ L. VI. Hist. Natur. Peregr. c. 2. in- gnantes
 venissem Equam in Hispaniâ peperisse foetus
Mulam alia mula gravidam, itemque Na- in Li-
 turam in vegetabilibus ludere cum limo- monio
 io *pregnante* quod in se continet pomum
 exiguum avellanæ magnitudinis, cortice
 D 4 flavo

flavo exteriori, medullâ albicante, & succo suis distincto loculis, de quo Olaus *WORMIUS* profunda rerum naturalium scientia verè Magnus, in Museo L. II. c. 28. f. 206. & de tali *pomo Citrio prægnante* ante ipsum observarat *DOLDIUS* in Cista. Med. Hornung. Ep. 245. data occasione cum Exc. Dn. D. Th. *BARTHOLINO* Sermones Epistolicos miscui, qui in responsoriis X. April. Hafniâ M DCLXIII. hæc subjungit: *Equam gravidam Mula gravidam* ante ex Nierenbergio observaveram, sed nescivi an propria vel aliena fide id narretur, cum pauca alioquin suæ naturali Historiæ ex propria Experientia interferat. Limonium prægnans ipse vidi. *Ovum* gallinaceum alio *ovogravidum* monstravit mihi in Augusto suo Muséo Sere- nissimus Rex noster. Quod de Equa Nierenb. narrat, de Muribus produnt uno ore veteres Arist. Plin. Ælian. quos probabili aliquâ ratione defendit vel excusat Magnus *LICETIUS*. Quicquid sit, multa sunt quæ vel ignoramus, vel quanquam cognita sine ratione scimus. *Hactenus Vindex ille laudatissimus*. Interim dum in contem- plando hoc Naturæ portento hæremus en præter spem *HUNGARIA*, quæ ut Africa semper Monstrorum ferax, hoc ipso Anno

Anno similia produxit ostentum. Sice. Novū
 nim D. David *SPILENBERGERUS Physic.* Exem-
Leutschov. in superiore Hungaria meri- plū in
 ritissimus, Amicus candidissimus in Lit- Hun-
 ter. XXV. Maj. MDC LXIII Leutschoviā garia.
 ad me datis : cū nuper à cura Palatini
 nostri Weselini redux, ad Comitem quen-
 dam Hungariæ vocarer, Nobilis è vicinia
 Comiti per literas significat paucis ante
 diebus *Vaccam* in ipsius stabulo *vitulam* e-
 didisse abdomine maximè distentō, quō
 dissecto *in vitulâ hâc prægnante aliam vitulâ*
 inventam fuisse omnibus membris absolu-
 tã quamvis priore ventricosa multo mino-
 rem, quod ni omen sit irruentiũ Turcarum
 & Tartarorum, Deum deprecamur. *Hæc il-*
le. Ingenioso hîc œdipo opus esset qui ge-
 nuinas naturalesque talium causas rima-
 retur. *Vermes & Lumbricos prægnantes ali-*
is vermibus editos fuisse, quotum Exempla Lum-
 apud *MANARDUM* L. IV. Ep. 1. *AMA-* brici
TUM c. V. cur. 46. Dominic. *PANARO-* præ-
LUM Pentecost. V. ob. 15. non adeò mi- gnantes.
 rum cum insectis facilius abludat Natura,
 quam ut in perfectissimo Animali, quale
 homo est, tam inordinatâ viâ aberret. Sed
 hæc in transitu, *TIBI, curiosissime MAJOR,*
 qui quotidie *maiore* Arcanorum Naturæ
 scrutandorum desiderio flagras, significasse
 sufficiat.

Cur cer
vi ser-
pentes
attra-
hant?
1. Ratio

CERVOS cavernas investigare, in quib9
Serpentes latitant, nariumque Spiritu re-
nitentes extrahere, verissimum esse rectè
§. 9. Authorum testimoniis cum ipsa Ex-
perientia probasti. Hoc addo quod ex *I-*
SIDORO narrat Petr. de *CRESCENTIIS* A-
gric. L. XIII. c. 28. *Cervos serpentes* pedi-
bus conculcare & post contritos devora-
re, hinc fieri, ut ex cervi corpore tot re-
media prodeant, quæ venenis relucten-
tur. Ut enim per Idiosyncrasiam nihil
nocent Gallinis araneæ, Ciconiis Serpen-
tes & Bufones (unde & ciconiarum caro, te-
ste *GESNERO*, summè alexipharmaca, &
Sal eorundem, quod copiosè fundunt
volatile, decantato viperarum sali non ce-
dit) sic nec cervo Serpentes, quin ut *Isi-*
dor. l. a. testatur, comestos Serpentes Cer-
vis juventutem restituere, totamque in-
novare corporis fabricam, de quo dabi-
tur ulterius disserendi in *Gammarologia* lo-
cus. Famofam quamvis inventuram *Lachry-*
ma *Cer.* *chrymam oculis cervi* adnatam, (quæ refe-
rente *SCALIG.* Exerc. CXII. *BARICELSO*
Thes. Secret. C. CCLVII. *PRIMEROS.*
de Error. Med. L. IV. c. 36. Cervis an-
te centesimum annum nulla) ex comestio-
ne Serpentum cervis oriri, sunt qui con-
cludant, uti videre est apud Baldum *AN-*
GE.

Lachry-
ma Cer.
vi

GELI
ZALD
UML
& gem
Uranis
lem La
ronatu
quæ co
cum ill
Phyl. F
Illustr.
NORA
GII Ha
in Phar
pea ve
similiu
precla
BAUHI
XI. qu
fio gra
thorel
ctari e
spiritu
in volu
enece
TIAL.
Cervu
1794
SER

GELUTIUM de Nat. Viper. C. XXXI. *MIZALDUM* memorab. C. I. §. 70. *LANGIUM* L. II. Ep. 24. *ENCELIUM* de Lapidib. & gemm. L. III. c. 49. Vidisti nuper cum Uratislaviæ Museum meum inviscerestalem *Lachrymam Cervinam* mihi è libero Baronatu Plesnensi in Silesia dono missam, quæ colore, consistentia, adeò convenit cum illâ, quæ Exc. Joh. *SCHROBERO* Phys. Francof. ad Mœnum dignissimo ab Illustr. Saxonix Principe *SOPHIA ELEONORA* Conjuge Illustr. Principis *GEORGII* Hassiæ Landagravii transmissa, ab ipso in Pharmac. Lib. V. Tit. de Cerv. descripta ut ovum non tam ovo nec Lac Lacti similis. De quâ *Cervi lachryma* multa præclara congeffit celeberrimus Casp. *BAUHINUS* de Lap. Bezoar à C. VII. usque XI. qui *IDEM* C. VII. p. 37. ex Theomnestio gravi veterinariorum Medicinæ Authore scribit, *Cervos* ideò *Serpentum* delectari *esui*, illosque ex cavernis narium spiritu elicere, ut vermes Intestinorum involucris implicitos *Serpentum* carne enecent. Nullum itaque mirum, ut *MARTIAL.* XII, 29. phrasi utar, *Hanoviensem Cervum* naturali instinctu *gelidum halitu* sorpsisse *anguem*.

SERPENTEM integrè deglutitum fuisse

§. 15.

Proba §. 15. ob lubricitatem probabiliter asseris.
 bile Ser Facile hoc largior, cum & dormientium
 pentem hominum ora irreplisse, præter *BOREL-*
 vivum *LI* à Te allegati Exemplum, Historiæ pro-
 deglu- duci possint, qualem venerandus noster
 titum. *HIPPOCRATES* L. V. Epid. circ. f. de Ado-
 Cum & lescēte vino meraciore ingurgitato, supinè
 ab Ho- in habitaculo dormiente notavit, in cu-
 minib9 jus os Serpens Arges vocatus ingressus est.
 Serpē- Rusticum per fœnifecia aperto ore in agris
 tes de- dormientem anguem per hiantes fauces
 glutiti. intra corpus admisisse *MIZALDUS* Me-
 mor. VIII. §. 76. memorat & de alio pu-
 ero Hieron. *TRAGUS* L. II. Hist. Stirp. c.
 114. in cujus somno oppressi Os Serpens
 intravit, ut scitè hinc de tempore, quo
 Serpentes in pratis oberrant, moneat *VIR-*
GIL. Georg. III. v. 435.

Ne mihi tunc molles sub dio carpere
 somnos

Neu dorso nemoris libeat jacuisse per
 herbas,

Cum positis novus exuviis nitidusque
 Juventâ

Volvitar, aut catulos testis, aut ova re-
 linquens.

Potu-
 isset ta-
 men &
 dêtib9
 commi-
 natus

Dubitandi tamen ansam præbuit quod
 Zoologi de Serpentis vivacitate annota-
 runt, Serpentem in frustra conscisum, mo-
 do partes; sectæ se mutuò rursus tangant,
 na-

natura
 scere,
 in illa
 fibus a
 Angel.
 Quid si
 pedibus
 ex parte
 triculo
 quam in
 sus coal
 Cane
 rio dilig
 in monte
 inventu
 mitaris,
 modo n
 me scire
 judicium
 Gamma
 do, sic ac
 fuisse au
 illa Can
 ri in lite
 L. IV. H
 ani in lo
 sicca eva
 habitato
 incolis p

naturalis Balsami virtute de novo coalescere, qua de causa & in soluta unitate, & in illa rara morbi specie, quâ Caro ab ossibus abscedit, Vipera mira præstat, uti Angel. *BALDUS* de Vip. C. XXII. docet. Quid si ergo & Hanoviensis Cervi Serpens pedibus aliquatenus contritus dentibus ex parte divisus in Cervi Balsamico ventriculo proprii quoque Balsami vi, antequam in Lapidem induratus fuerit, rursus coaluisset?

Cancrum marinum vivum §. 63, ab *Oleario* diligentissimo Orientis. perscrutatore in monte aliquot miliaribus mari remoto inventum fuisse cum eodem non sine causa miraris, & cum Maris saltem incola, quomodo in hæc terrestria devenerit loca à me scire expetis: itaque ut nunc suspendo iudicium de *Cancris* & *Piscibus fossilibus* Gammarologica tractationi illud reservando, sic aut singularē cancri marini speciem fuisse autumo, qualis apud *Brasilianos* aquam *Uca* Cancris marini species, quæ refluentem Mari in littore discurrit teste *MARGGRAVIO* L. IV. Hist. Brasil. c. 19. f. 185. aut *Maracani* in locis ambulans, quæ refluxu maris sicca evaserunt, adeoque & maris & terræ habitator: aut denique hariole quod ab incolis *Persis* mari extractus, & terra per

Cancer
marin
quomo
do in
montē
deve-
nerit?

mon-

montes cum aliis deportatus fugâ sibi consuluerit mare revisurus, & deoque in montibus adhuc errantem invenerunt Olearii socii; pari ratione ut A. 1653. 4. Aug. Dani capto Helsingoræ Cancro Moluccano, qui alias circa Moluccas saltem visitur Insulas, consternati fuere, sed cum paulò post appulerint Naves India Orientali reduces, scrupulum exemptum sensere, non incongruè enim opinatur *WORMIUS* Mus. L. III. c. 5. quisquiliis navibus adhærentibus implicitum hunc Cancrum ex Moluccis in Daniam simul allatum fuisse.

Lapidū
miræ
figuræ.

Nunc pergo ad promissum *Rerum Petrificatarum Catalogum*. Cum stuporis aspectu prætergredior *varias Lapidum Figuras*, ubi alii *pedes humanos*, *Cor*, *Linguam humanam* &c. notante *WORMIO* Mus. II. c. 13. referant, immò quidam illorum pudendum muliebrem repræsentat, qui exinde *Hysterolithos* vocatur, eadem planè forma quæ Moneta illa mirabilis *Margarethæ Daniæ, Norwegiæ & Sueciæ Reginæ* à me A. MDC XLIX. Argentorati in rarioribus monetis refertissimo Antiquario *D. Job. Jacob. Luckii* visa, quod Reges *Norwegiæ & Sueciæ* ferro superasset in opprobrium sexus masculini hanc argenteam monetam ex parte rotundam *hysterolithon* & pu-

audendum muliebre exactè referentem
fabricari curasse, referebatur. *De Lapi-
bus Bellaria referentibus*: vulgò *Confetti di
Tivoli WORMIUS* L. II. c. 6. f. 52. & infra
eorum mentio fiet. Tales Lapidēs, quorum
aliqui exactissimè piper longum, alii enim
maschatan, alii mirobalanos, alii diversas
piscium & animalium partes repræsenta-
bant, in *Dn. de FORGES* Angli ditissimo
Rerum Naturalium Museo, quod ex Bri-
tanniæ Regis (durantibus intestinis cladi-
bus) thesauris depromptum ferebatur,
Lipsiæ MDCLI. videre licuit, qui ab ipso
singulari Catalogo Germanicè divulgato
recensiti inveniuntur.

Nec commemorare licet *varias figuras* Lapi-
di-
bus à
non Apellis & Parrhasii sed ipsius Natu-
ræ & Magnæ Matris penicillo impressas Natura
mira in
Lapidibus. Sæpè laudatus *WORMIUS* Mus. sculpta
L. II. c. 2. meminit *Saxi fossilis* quod Barbi
piscis Lineamenta singula tam exactè au-
reo colore exprimat, singulas pinnas,
caudam, barbam, melius ut ars nulla ex-
primeret. *Job. WIGANDUS* in Hist. Suc-
cin. p. 27. testatur in *quibusdam Lapidibus*
pulcherrimas piscium Imagines cum
squammis, pinnis ac toto corpore repe-
riri, adeo eleganter expressas ut sæpe pi-
scium species possint discerni squammis

aliæ

aliæ nigris , aliæ puniceis , aliæ aureis. Nonne vel solum *Florentinum*, quod vocant, variegatum *Marmor* testis esse poterit, quod exhibet Turres distinctas cum ruinis arbores , Urbes , aliasque res quasi ingeniosi & felicissimi Pictoris penicillo adumbratas. Et vidi ipsemet cum meis itinerum sociis Florentiæ in sumtuosissimo & regias Gazas superante ad Ædem D. Laurentii adjuncto Sacello, in summo Altari, quod Sanctum Sanctorum vocabant & opere lithostroto (quod opus Musivum Musivarium aut ut ex antiquis Epitaphiis *PIGHIUS* in *Hercul. Prodic.* p. 526. Musæiarium, vulgò à lamosaicque, vocant) ex variegato Marmore elaborabatur, *in naturalis Marmoris frustra* nulla accedente humana arte à solâ Naturâ duos homines baculo botrum portantes exactissimè delineatos fuisse. Sic refert Joh. *JONSTON.* *Thaumatograph.* S. IV. c. 17. tempore Joh. Friderici Elect. Saxon. effossum fuisse *Lapidem*, qui Christum crucifixum, Johannem & Mariam repræsentarit. Pariter inventos *Lapides* Pontificium caput triplici diademate ornatum, nec non Monachi effigiem repræsentantes Lineis & coloribus attestatur Andr. *LIBAVIUS* L. V. de *Biluminib.* schol. ad c. 35. p. 703. ubi p.

04. in causas inquiris, & an à geniis sub-
erraneis pictorum vices obeuntibus pro-
ulciendâ superstitione elaborentur tales
apidum miræ Figure? In genere notare
non inconueniens, *Figuras Lapidum esse vel*
artificiales (quæ aliò pertinent) vel *fortui-*
tas, vel *Naturales*. *Naturales* rursus vel *e-*
vasatas supra Basin suam, vel *naturaliter in-*
las quasi, vel depictas: *Depictas* denique
el coloribus luxuriare, vel *solis linearum*
ictibus constare

Varie-
tas Fi-
gurarū
in Lapi-
dibus

Sed his omnibus missis ad ipsam *Petrifi-*
cationem me accingo. *Salino* quodam *Spi-*
tui §. 16. seq. rectè generationem, & ut
loqui liceat *Petrificationem* cum Para-
ll. ascribis, cujus varia loca tuam Sen-
tentiam confirmantia ex Theophrasti Scri-
tis collegit Matth. UNZERUS Medic. Hal-
ns. nominatissimus de Nephrit. Lib. 1.
4. p. 18. seq. Et refert Andr. BACCIUS
Therm. l. V. c. 4. f. 282. in *Salis fodinis*
allinā repertam fuisse ovis incubantē quæ
Sale obducta servata & diu incorrupta
tensa fuit: G. WERNHERUS de Admi-
nd. Hungar. Aquis in Transylvania
eodem loco id factum fuisse p. m. 77. re-
t. Olaus WORMIUS cum Mus. L. II. c.
f. 88. retulisset, non procul à Civitate
Lucar in Hispaniâ multa *petrificata* in-

Causa
Petrifi-
cation-
is

E

veni-

veniri, subjungit: procul dubio in Litto-
re sunt fontes & scaturigines *succi Oli*
lapidifici, quo irrigati Ligna & alia porosa
corpora, eum in suas cavitates admittunt,
qui falsedine aquæ marinæ concrefcit, So-
lis calore induratur usque dum *Lapideam*
acquisiverit *substantiam*, friabilem & aqua
dulci (Salem coagulatum dissolvente) in
sua principia resolubilem. Joh. JONSTO-
NUS vero Vir πολυμύθαι & nostra æta-
te incomparabilis, in catalog. Fossil. Tit.
1. §. 6. effluviis è terra annumerat *Succo*.
liquidus consistentia crassiores, calore & sa-
pore varios, *lapidescentes* dum guttatim ex-
stillant, in topalos durari potentes in a-
spersa, injectave Ligna, chirothecas, fo-
lia, homines adeò totos vel *cortice lapideo*
obducere, vel, si se iis induerint, in *Lapi-*
dem abire.

Licet ergò nominetenus dicta discre-
pent, conveniunt tamen causâ *cum Salis*

Rara bus tuis mistis.

momē- Rarissimum esse, Petrificationem fier
tanea momentaneo motu, verissimè §. 26. asseri
Petrifi- exemplo statuæ *Uxoris Lotbi*, non tam in
catio. Lapidem quam, ut plerique Interprete
Exem- ploLo- volunt, *in statuam Salis* versæ. De hac mi
thi U- randum eam ad multa secula durasse, cum
xoris. & Burchardus qui vixit abhinc trecenti
Ejus anni
statuæ
firmitas

annis, restetur statuam hanc sua adhuc ætate inter Engaddi & mare mortuum extitisse, quamque suo tempore visam memorat Adrichomius in Theatro Terr. Sanctæ & Abulensis, imò Targum Hierosolym. statuit duraturam hanc statuam usque ad extremi iudicii diem, ut sit æternum iustitiæ divinæ monumentum. Omnium tamen pene fidem excedit, quod *hec statua*, quæ est & Cippus, & cui Cippus ponitur, viventis more quasi *menstrua* quædam effundat, hoc enim asserit TERTUL-
 LIAN. in Carmin. de Sodomâ his verbis: Mirum de hac statua.

Ipsaque imago sibi formam sine corpore servans

Durat adhuc, nunquam pluviis nec diruta ventis,

Quin etiam si quis mutilaverit advenæ formam,

Protinus ex sese suggestu vulnera complet.

Dicitur & vivens alio jam corpore sexus

Munificos solito dispungere sanguine Menses.

Unde autem huic Salariae statuae, cum Sal alioqui aquis facile diffuat, tanta firmitas ut pluviam & tempestates sustinuerit? An sapit naturam Salis metallici, Unde hujus statuae firmitas? cuius me-

Pest
Terra-
motum
Homi-
nes in
Saxa
verfi.

minit *PLIN.* XXXI, 7. in Africa circa Uti-
cam construi acervos Salis ad collium spe-
ciem, qui ubi Sole Lunâque indurvere,
nullo humore liquecant, vixque etiam
ferro cædantur. Urbi Barbaricæ subito in
saxum indurata, quam dicta thesi memo-
ras, simile exemplum addo ex *Joh. AVEN-*
TINI diligentissimi Bojicæ Historiæ Scri-
ptoris L. VII. f. m. 480. excerptum, nimi-
rum A. 1348. octav. Kal. Febr. circa Nori-
cum, qua Pannoniæ, Iyllrico, Dalmatiæ,
Carnis, Histriæque continuatur, maxi-
mum fuisse Terræ motum, adeo ut totæ
Urbes corruerint, & duo montes concu-
rentes Urbes devorarint, & agrorum tra-
ctatus hauserint. *Quinquaginta* amplius
homines villicæ mulgentes cum vaccis extin-
cti dirigerunt & corpora à Spiritu terreno
(per terræmotus impetuosisime protru-
so) apud Charinos in *Salarias statuas re-*
ductæ, quæ & Cancellario Austriaco & sibi
conspecta refert Conradus de Meiden-
berg ejus temporis insignis Philosophus
& Mathematicus.

Varia
Petrifi-
catio
vel su-
fici-
us.

Varia autem Petrificatio. Nam
Vel res superficietengincrustantur quale quid
Leand. *ALBERTI* Bonon. in descript. Ital.
f. 640. memorat, in Italia in monte Mau-
ro supra vicum Phormium esse *fontem mi-*
nibi-

nabiles
obdus
Vel
minut
poros
LIUS
sunt q
de Ec
LIGER
quama
sed eiu
set Ech
illum.
Vel
corpora
Exempl
Conce
Aqua i
vel res
THERM
circa f.
lidasca
le indure
integral
NERUS
Therma
in fivias
Sic de
HERUS

rabilem, in quo Ligna dejecta cortice lapideo obducantur.

Vel dum Spiritus Lapidificus salinus in minutissimas partes penetrat, omnesq; talis. poros permeat, lapidescunt imò ut LOBELIUS loqui amat, de re Herbar. in f. ferrescunt quasi eadem perstante superficie, ut de Echini Marini Medullâ J. Cæs. SCALIGER in L. II. de Plant. f. 106. memorat, quam admiratus est totam esse lapideam, sed eiusmodi ut nemo qui unquam vidisset Ech. num verum, dubitaret olim vixisse illum.

Vel circumdata reperiuntur Lapidibus corpora tam mortua, quàm viva, de quibus
 • *Exempla subjungenda.*

*Concresecunt porrò & lapidescunt vel ipsa scunt i-
 Aqua tam calida sive Therma, quàm frigida; pte A-
 vel res saltem injectas indurant. Quod quæ
 THERMAS attinet, refert STRABO L. XIII. 1. Theo
 circa f. circa LAODICEAM Hierapoli ca- 1.
 lidas scaturire Aquas, cujus Aqua adeò faci-
 le induretur, ut qui Aquæductus deducant, 2.
 integra septa ex his Aquis conficiant. Et GES-
 NERUS de Fossilib. testimonium perhibet
 Thermarum Aquas non rarò in canalibus
 instirias concresecere.*

*Sic & in frigidis Aquis locisque G. WERN- 2. Fri-
 HERUS de Hungar. Aq. P. 76. testatur ad gida.*

arcem *FILEG*, in comitatu Neograd Specum esse, in quo *superne destillans aqua continuo durefcet*, ut ibi videantur *Saxa* ex hac destillatione concreta ceu hominum statua. Reiner. *SOLENANDER* celeberrimus quondam Juliaceus. Principis Archiater, de Calor. Font. causa L.II. c. 6. p. m. 190. idem confirmat, in quibusdam Antris *Montis San. Juliani* in agro Pisano praelongas cameras ex *Aqua concretis Striis* dependere, non aliter ac in *Lucensi* iuxta convallem dictum pagum in Speluncâ insigni destillantes *Aquæ guttæ* in prægrandes Columnas paulatim concrefcant.

Aquæ
indu-
rantes.

Porro nec ipsæ solùm *Aqua concrefcunt*, sed & *res injectas in Lapidem vertendi vim habent*. Tales *Aquæ GESNERO* de Fossilib. ὕδατα λιθογόνα dicuntur paroxytonâ voce, significatione activa quod Lapides gignant, τὰ δὲ πολεθῆναι. Præcipuas illarum *Aquas* digito saltem monstrare lubet.

In Eu-
ropa
1. in
Græcia

In *EUROPA* celebres sunt
I. In *GRÆCIA* Amnis *ISMASAR* in Thessalia Lignum vel quodvis aliud immissum confestim in Lapides convertit. Jacob. *MOCKIUS* Prof. Friburg. Brisgov. de caus. concretion. L. I. p. 170. & in *EUROPEA* calidas eandem vim habere, Author *SOLENANDER* L. a. p. 191.

2. In

2. In **HUNGARIA**. Thermæ **SEMNICIÆ**, ^{2. in}

quæ vocantur *Rosaline* canales per quos
fluunt, & sedilia ex lignis facta sic accreto
lapi- ^{Hunga}
dea videantur. *WERNHER.* de Admir. ^{ria}
Hungar. Aquis p. 67. Sic Fons in *CEPU-*
SIO, ad Pagum cui apud Cepusienses Ger-
manos à *rivi murmure nomen est*, qui ligna
injecta lapideo obducit cortice, ut & alter
ons ad pagum qui vocatur *S. Johannis.* ib.
p. 71. pariter ibidem ad pagum *D. Andreae*,
& propè arcem Cepusiensem ad *D. Marti-*
ni ib. p. 72. Sic aqua acida in Comitatu *BAR-*
SIENSI mutare fluxum cogitur lapidescen-
te statim aqua quam effundit. ibid. p. 75.
Et optandum ut D. Polycarpi Procopii
RONANI Cæs. Camer. Mont. Ung. Med. or-
linar. Liber de Admirandis Hungariæ,
cujus mentionem in Ampelograph. quo-
que p. 43. feci.) faustam propediem Luci-
am experiretur, non pauca scopo huic
convenientia, (siquidem Hungariâ augu-
stissimum Naturæ Arcanorum Amphithea-
rum est) hauriri posse credibile est. Inte-
rim addo à Dn. D. David. *SPILENBER-*
ERO Phys. Leutschov. in Litt. 1662. 8.
Dec. ad me exaratis relata: præ reliquis
elebres in Hungaria lapidescentes Aquæ
ad *Hofelez*, ad *Kissz*, ad Capitulum *S. Mar-*
tini

rini: Aquæ vero in Lapides Ligna com
mutantes in *DRUSBACH*.

3. In I-
talia

1.

3. In *ITALIA* jam suo tempore *SE*

NECAL. III. Nat. Q. c. 20. observavit

In *Italia* quibusdam *locis*, inquit. evenit, si

ve *virgam* sive frondem demerferis, *Lapi*

dem post paucos dies extrahes, quod &

2.

Lacu VELINO in Piceno *Ligna injecta* & in

flumine *SILARO* ultra Surrentum *virgula*

& *folia* immersa *Lapides fieri* à *PLINIO* II

103. Historiæ insertum reperimus. Idem

3.

evenire docet *BACCIUS* de Therm. L. III

c. 1. f. 148. in *SARNO* fluv. Campaniæ, & in

CROCANO fl. Brutiorum, ubi & alia enu

merat Italiæ Balnea, quæ cum Lapides pro

ducant & in Lapides convertant, attamen

in humano corpore Calculos comminu

4.

ant. *Rome Aqua acetosa* extra Portam Ho

stiensem vulgò S. Pauli 4to ab Urbe *La*

pide distans concrescit in *Lapillos*, Au

thore Dominic. *PANAROLO* Profess. Ro

mano Pentecost. II. obs. 16. Præcipuæ ve

rò & omnium scriptis notatæ sunt *ANIE*

3. 6.

NIS, *ALBULÆ*, *VELINI*, *NARIS* Aquæ

quæ riparum margines, Aquæ ductuum

formas, per quas fluunt, & aquarum ca

stella in quibus stagnant, solent incrustari

earundem asperginibus continuis *Ligna*

plantas, stirpium ramos, truncos ac

ra

di

dices, herbarumque stramina ac folia corticibus lapideis involvere & obvestire, quin illas casu formari in Coriandri, anisi, fœniculi, Cinnamomi, Amygd. dulciari- as quasi condituras veluti Sacchar, candidissimo tectas. Steph. *PIGHIVS* Hercul. Prodic. p. 484. quibus inde nomen, ut *Confetti di Trivoli* vocentur, assignatum. Idem de *ALBULIS* & *ALBUNEO* supra Ti- bur attestatur laudatus modò *PIGHIVS* p. 534. ubi cum *BACCIO* de Therm. l. l. c. 15. f. 41. consentit, non solum quotidiano harum Aquarum affluxu Lapidem Tibur- tinum Romæ ædificiis frequentem multi- plicari, sed ut *PIGHIVS* seorsim notat cir- ca *ANIENEM* seculorum successu ex a- quis illus cautes integrosque scopulos e- natos esse.

In *HETRVRIA ELSA* fluv. unà cum tor- 7.
rente *SENA* quem in se recipit omnia super-
ficietenus in crustat Lapid. Leand. *ALBER-*
TI Descript. Ital. f. 76. & Gabr. *FALLO-* 8. 9.
PIVS de Therm. c. VII. f. 237. De Aquis
ejusdem Virtutis in Agro *PISANO* & *LV-*
CENSI SOLENAND. de calor. font. L. II.
c. 6. f. 190. *BACCIUS* de Therm. L. I. 10.
c. 15. f. 41. Balneum apud *APONUM* cir-
ca Patavium per Convallem volaticam
vulgò dictam in subjectum Molendinum
ruens lapidea omnia circumtegit crustâ, ut

qui dubitantes cultellis veritatem inda-
gare voluerint, satis validi mucronem
insigniter retusum fuisse animadverte-
rint. Cœl. RHODIG. L. XXX. & G. FAL-
LOP. de iisdem l. a.

4. In Gallia. 4. In GALLIA. Juxta Clarimontii Averniæ
I. fons est SAULSE cui immissa lapidescunt omnia
lapidescit & ipsa Aqua. Jod. SINCERUS pnef.
Itiner. Gall. Propè eandem urbem Clair-
mont STROBELBERG. in Gall. Polit. Med.
2. Descript. l. I. p. 61. docet Rivum esse cum
miraculoso Ponte ex sola Aqua constru-
cto quæ in lapideam dure scat substantiam;
vocatur à SOLENANDRO de calor. font.
p. 191. ex DALECHAMPIO. GERGOBLA
Avernorum, simul asserens necessarium
ut incolæ quotannis lapidescentem Pontem
aquæ cursum impredientem ligonibus di-
ruant. quod & STROBELBERG. in Gall.
Polit. Med. L. III. p. 146. confirmat, simi-
lemque Aquæ lapidescentis concretionem fie-
ri in Delphinatu in pago ROSSILON, &
duobus à Turonensi Urbe miliaribus cis
COLUMBIERS in cavernis, ubi Aquæ me-
diâ etiam ætate concrecant. Idem p. 148.
4. mentionem facit vici Hiuret non procul
Vienna Allobrogum in cujus alveum pro-
jecta omnia lapidea duritie solidescant.
Meminit ejusdem vici SOLENAND. l. a.

Giuret vocat, ubi omnia projecta *dure-*
nt siliceâ soliditate. Nicol. *MONTIUS* in
 inerar. f. 10. vocat *GINETRI* castrum;
 ius Aqua si fluat per ligneos canales,
 quicquid imprimatur, altero die *Lapis* in-
 enitur cum impressa effigie Concreti.
RUTERIN. denique L. XVI. c. 17. p. 685.
 cum *GYMENIUM* Allobrogum vocat,
 staturque se vidisse illic *Ligna in Lapides*
crefcere. Porro in vicinia urbis *SENEN-*
S propè oppiduli Veronæi mœnia, fons
FONTAIRE de VERO ex subterraneis
 iuniculis emergens omne injectum *durat*
pumiceos Lapides. *ALBOSIVS* de Litho-
 ed. p. 22. De Fonte Joh. *BRINONIS* in
 iallia, cujus *aqua lapidescebat*, argutum
 t Epigramma Jul. Cæs. *SCALIGERI*, quod
 uia elegantia plus quam humana con-
 riptum à Joh. Ernest. *BURGGRATIO* in
 chille Panopl. p. 33. annotatum, quod
 a sonat;

Inde novo teretes concreti cortice
 rores?

Lubricaque in cursus turbine gutta
 stupet?

an tecum Natura suas communicat aras,

Nec servire sibi tota Elementa jubet?
 silitat ergò tibi varians momenta, fuga-

ces

Jura

Jura sciens tellus in tua cogit aqua
An potius raris numeris, concentibus
tis

Murmura victa tuis marmora facta
lent?

7. In *Gallica Occitanica* apud *SEVEN*
aquam limpidam transcolatam in saxo
concrevisse etiam igne liquabile *Th. MOR*
SINUS Scotus de Caus. Metallor. Ad *LANCOFU*
8. cum *Beli* propè *Monspelim* (dilectissimam
quondam meorum studiorum Sedem, unde & nunc
Therma illæ famigeratissimæ *Barlerucanæ* de qua
dicta, à Nicol. *DORTOMANNO* propriè hanc
libro descripta) colliguntur *Lapides*
equa incrustata, uti retulit *DALECHAM*
SOLENANDRO de Font. cal. L. II. c.
p. 177.

In Hi- 5. In *HISPANIA* in Pyrenæis montibus
spania. loca quædam esse, in quibus aquæ pluviales
les convertantur in Lapides, testis est *A*
bert. M. de Mineralib. V. *MATTHIO*
præf. in l. V. Dissc. f. 633.

In Ger- 6. In *GERMANIA* in ditione *LEODIEN*
mania. *SI Malmundarii* fons est, cujus aqua cer
1. tis Anni Mensibus in *Lapidem pumici simi*
lem vertitur. Phil. *GOERINGIUS* de Font
2. Spadan. Circum *BADENAS* Helveticas
Tigurum, Eglison, Engen, aliaque loca vi
suntur Aquæ, quæ omnia vel in *Lapide*

vertunt, vel saltem porosam substantiam
 rasant obducuntque quales etiam.

DERNACI. Mockius de Concret. pag.

L. 1. Propè SCHELLENBURGUM in

niâ Piscinæ immissi rami, folia, corti-

, Ligna, carbones, Chirothecæ in saxa

porantur. KENTMANN. de Fossil. f. 56.

non minoris famæ Virtutisque aqua

Ad L. ANCOFURTO ad Oderam tribus mill.

distat juxta Carthusiam, Ligna, Co-

reas & nucum putamina in Lapidem mu-

erucant, de quâ Mock. l. a. p. 130. & 132. dictam

proprie hanc Aquam Fontem Poëtarum, as-

pidem est UNZERUS de Nephritid. L. 1. c. 4. p.

CHAM. Nota Historia ab ALBERT. Magno l. 1.

Il. c. 7. recensita, de FRIDERICO

p. sigillatam Chirothecam in aquam

mittente, cujus dimidiatum corium,

pluviamque sigillum dimidiatum eatenus in

idem transmutatum fuit, qua in fontem

THIOL. ant demersa; altero corio & sigillo, quod

na non erat tinctum, servata; pari ra-

ne ut clavus ferreus Turnheiseri à me

rentiæ visus, qui parte inferiore qua

instructuræ immixtus aureus, superior Tin-

ram non attingens ferrea remanserat

rs.

7. In BOHEMIA circa Civitatem VAL-

AM & CARLSBAD reperiri Aquam, in

quam

De cla-

vo au-

ro-fer-

reo

Turn-

heiseri.

In Bo-

hemia,

1. quam folia Autumni tempore deciden-
pauco tempore *in Lapidem transformantur*
2. testis *MOCKIUS* l. a. p. 130. & propè A-
dulas *EGRANAS Quercum in Saxum in-*
ratam monstrari, memorat *Christ. LA-*
GE Prof. Lipsens. quondam solertissim
in *Diss. de Acidul. C. I. §. 23.*

In An-
glia.

8. In *ANGLIA* mirificæ tales sunt *Aquæ*
1. *lapidescentes* in præfectura *BEDFORDI-*
& in *CAMBRIA*, quam *Walliam* vocant
3. *LOBEL.* de Re herb. ad f. in flum. Britta-
niæ *DOVERRA* ad specum *Margla* omni
aquæ corrivantes *in Lapidem convertuntur*
GARDAN. lib. 1. de variet. c. 7. Sic in *BR-*
1. *GANTINIS*, Anglis *Torckschire*, fons e-
in quem ex impendentibus rupibus aquæ
guttatim destillant, *Droppingwell* vocant, in
quem quicquid *Ligni* immittitur, *lapis*
scere observatum est. *CAMDEN.* in *Brigan-*
p. 566. Inter *Londinum* & *Northantoniu-*
4. urbes in Diœcesi *Lyncolnensi* fons, in quo
projecta *Ligna* intra Annum *Lapides* fiunt
BACCIUS de Therm. l. 1. c. 15. f. 41.

In Sco-
tia.

1.

9. In *SCOTIA* & quidem maritima a-
Boream aquas in saxum conversas vidit *J. I-*
MORESIN. Scotus in de Caus. Metal. In *Sc-*
tia in *Slanis* antrum destillans aquam, quæ
in candidissimum vertitur *Lapidem* Ex *Or-*
tel. *Scotia* *MAJOLUS* Dier. Canicul. Col.

loc.

loq. XV. p. 520. Sylvest. **RATTRAT** Glas-
guens. Medicus Scotus adeoque fide di-
gnus testis confirmat pariter (in adita ad
Sympath & Antipath. p. 32.) *in rupe Scotia*
septentrionalis lapidescere aqua illic gutta-
tim deciduam, sed mirum quod si aqua i-
sta extra cavernam in aere aperto locetur,
non lapidescat, licet vim habeat Lac coa-
gulandi.

10. In **HYBERNIA** Lacus omne quod In Hy-
injicitur vel in aquam convertit, vel si bernia.
fundum petit in *Lapidem transit*. Mock. L.
I. de Concret. p. 135. Fortè est *Lacus* ille Hy-
bernie, ab incolis *Lochneich* vocatus, in
quem Lignum projectum minimo tem-
poris spatio lapidescat, referente Eod.
Sylv. Rattray. l. a.

11. In **NORWEGIA** Septentrionali fons In Nor-
non tantum ligna sed & Lina, lineas, la- vvegia
neasque telas per annum impositas in La-
pidem mutans: **NIERENBERG**. de Natur.
Miraculos. in Europ. L. II. c. 26.

12. In **ISLANDIA** Thermæ, cujus fons In Islã-
GEISER Islandis, massas ex Ligno vel luto dia.
crusta lapidea tegit, quale frustum se possi-
dere gloriatur Olaus **WORMIUS** Mus. L.
II. c. 6. f. 51. Et testatur de **ISLANDORUM**
ad occasum Insulæ *fumoso & frigido lacu*
Dithmar. **BLEFKENIUS** Island. in de-
script.

script. Island. p.m. XXXIX. qui injecta inferri speciem & duritiem post biduum mutet & mirū, quod cum ferri æmulam particulam idem Author igni ut liquefceret, admovisset, ut carbo arserit.

In Asia.

1.

In *ASIA* quidem in *CAPPADOCIA* in itinere inter Mazaca & Tuana Lacus, qui omne injectum in *Lapidem convertit*, quæ autem immissi pars extra aquam manserit, permanet in sua proprietate Cal.

2.

RHODIGIN. L. XXX.

De Flumine *CICONUM PLIN. II, 103.*
& *Ovid. LXXIV. met. v. 312.*

Flumen habent Cicones, quod potum
saxeæ reddit

*Viscera, quod tactis inducit Marmora
rebus.*

3.

In *Pbrygia* Philostratus refert inveniri lapides coloris cerei, qui gignantur ex fonte seu aquis calidis in lithomias se effluentibus, ubi aqua stagnans lapidibus colorem turbidum & cereum, aqua vero pura crystallinum inducat colorem. Tales Lapidem se vidisse in Galabriæ (quæ olim magna Phrygia) Urbe Bolo nuncupata Antiquitatum plena, à qua non longè absunt balnea naturâ calida ejusmodi lapides efficiantia testatur P. *GILLIUS* Gallus indefatigabilis in Antiquorum investigandis

monumentis & peregrinationibus per 40.
annos per Græciam, Asiam utramque
& Africæ parrem clarissimus Author in de
Bosphoro Thrac. L. III. v. 5. p. 301. & 305.

In Insula *TERCERA* quæ una Flandri-
carum seu Azorum in ora Africana tribus
mill. passuum ab Angra Urbe distans fons
reperitur, qui Ligna injecta in durissimum
& rupibus soliditate certantem lapidem
immutat, ut author est Joh. Lud. *GODO-*
FREDI in Archontol. Cosm. f. 283.

In A-
fricæ.

His enumeratis *Aquis Petrificantibus* quæ-
dam *RES PETREFACTÆ* paucissimis sub-
jungendæ.

In Regno *VEGETABILI* nihil communi-
us quàm *LIGNA in Lapides verti*; quernum
tamen in primis & faginum, quod postea
cotium munera sustinet Germ. Ein hölzer-
ner Beckstein. Joh. *KENTMAN*. de Fossi-
lib. f. 35. Talibus superbit Lignis Museum
WORMII L. II. c. 3. qui ibid. c. 13. f. 89. ad-
jungit *Ligna vitriolosæ* Corilinum ti-
liaceum, & fraxini. *Lignum* faginum in
saxum transplantatum, cujus dimidia pars
adhuc Lignum vidit *KENTMAN*. de Fos-
sil. f. 56. Monstratur Patavii in Domo Mar-
ci Mantuæ *Robur mutatum in Lapidem* qua-
si tophum, nec non pasta in Domo Livie
transformata virtute Alycus aquæ, *SCHRA-*

Res pe-
trefa-
cæ In
Regno
vegeta-
bili Li-
gna.

DER. Monument. Ital. L. I. f. 34. Vidi ipsemet *Lugduni Batavorum* in porticu Horto Medico adjacente num. 81. suspensum *Lignum in Lapidem mutatum*, quale quoque ibidem in Theatro Anatomico monstratur, quod ex Galliis eo detulisse D. Harrecoyn. *HEGENITIUS* Itinerar. Fris. Holland. p. III. censeat.

Folia
& Arborum
rami.

In *SILARE* Amne in agro Urbis Ursentorum *folia & arborum ramos in Lapides transire* propria fide incola ejus Regionis Domitius *BRUSONIUS* notavit, referente *MOCKIO* de concret. p. 48. pariter ut idem L. a. ex Alb. M. narrat, in Danico mari juxta Lubecensem Urbem inventum fuisse arboris *ramum cum nido & pullis*, quæ cum in *Lapidem* essent *conversa*, tamen colorem suum retinuerint. *MATTHIO* L. præf. in Diosc. L. V. f. 631. comprobatur Ramum sibi ex Lacu allatum, qui altera *parte lapideus*, altera ligneus, imò in *Bohemia Arbores inventas in Lapidem conversas* stantibus adhuc ramis, cortice, medulla, radicibus. Ad castellum verò *RANCOLANO* propè Senensem urbem fontes calidi, in quorum canalibus *junci aliaque Herbe lapidescant* circa superficiem. *FALLOP.* de Therm. C. VII. f. 237. D. Salmomon *REISELIUS* Archiater Hano-

Herbæ

Fructus

icus

icus Amicus antiquâ fide conspicuus, cum
 in Litteris Buxovilla ad medatis 18. Jan.
 1663. retulisset, inveniri circa prædictam
 Urbem in agris *flavescentes durissimos Lapi-*
des in quibus rite formata Coclearum domi-
ilia à succo lapidifico quasi obducta, ad-
 dit faminam in iisdem agris reperisse
 Corni fructum duritie & colore Coralliis
 emulum hieme sub dumetis, quem Sari-
 pontum (Sarbrücken) detulerit; credi-
 bile hunc fructum lapidifacitum fuisse,
 qualis generis fructuum & plantarum miras
 indurationes locupletissimè curioso con-
 templatori exhibet felicissimi Medici Fe-
 licis PLATERI Basileæ Museum. Et Ge-
 org. STENGELIUS de monstris c. II. §. 12.
 refert *Frutices herbulas* in saxis fissis prope
 Kelhemium in Bavaria inventas fuisse, & in
 Rorensis Cænobii Bibliotheca loco monstri
 monstratas cum emortuæ illæ & ab are-
 na interceptæ paulatim lapidescentes ta-
 bæ sint. *Ficus tam recentes quam siccatae* in
 lapides induratas, *muscum* item, *arundi-*
nem & ligna lapidifacita antea nominati Dn.
 le FORGES Angli museum exhibebat.

In Regno ANIMALI nihil communius
 quàm cernere *Conchas* peâines, *Coclears*
lapidifacitas. Plurima talia custodita vidi
 in aliquoties memorato Museo Horto Me-
 dico PISANO adjacente. WORM. L. II. c.

In Re-
 gno A-
 nimali
 Ostro-
 coder-
 ma

13. f. 87. possidet *Carnem Osirea in Lapi* postpra
dem conversum instar succini splendentem. Exp
 An res Nihil addo de *CONCHULIS* in altissimis mon STENG
 petre- *rium verticibus* sabulosis Marga & Marmo firmat se
 etae re- re petrefacto, *reperitis*, nec non de *Ebore* & propi
 liquia- Unicornu *fossili*, quæ Andr. *LIRAVIUS* Vi Helhem
 diluvii dere Medica & Physica meritissimus (ut 60. c. 6)
 vocatur à *JONSTON*. *Thaumato*gr. L. IV *Vipera*
 c. 32.) in L. I. singul. de Carne fossil. § 60. ex
 266. in ipsis montibus genita, Tu §. 48 *trefectos*
 cum Lud. *MUSCARDIO* reliquias diluvi De Avi
 esse asseris, & plenius asseres confectio *durata*, 2
perfecto *Litbologiae* *Tuae* *curiosae* opere. Par *pari*, in
 tibus tuis favent *MAJOLUS* *Canicul.* Coll *qui petre*
 XVIII. & *POTERIUS* celeberrimus Chy *mercator*
 micus Pharmacop. Spagyr. L. II. c. 7. p. *deniratio*
 193. qui attestatur insuper se vidisse mul *Mulier*
 tis Italiae in locis à mari remotissimis inte *quod pol*
 gros montes ejuscemodi rerum maritima *maria fue*
 rum lapidefactarum. *Wilsocul*

Pisces Revertor ad petrefacta. Tales pisce *alli huma*
 Petre- ostentat *Porticus Horti Pisani* in Lapidem *Angli; Cap*
 facti. mutatos, & testatur *POTER.* l. a. pene *domi mihi*
 Illustriss. Dn. *Equitem Cassianum del Poz* *Wilsocul*
 zo Romæ in Aedibus suis inter alia Natura *Cardi*
 arcana se vidisse *Turchesios* *Lapides* ve *quam mar*
 ris & naturalibus *Turchinis* simillimos, co *is statua*
 lore, duritie, virtute præstantes, quos e. *niolè Infa*
 certis piscib9 lapidificatis certa calcinatione *auditory*
 pol

post præparatis elaboratos fuisse, ipsi cer-
 tã Experienciã relatum fuerit. Georg.
 TENGEL. de monstris c. II. §. 9. con-
 firmat se quoq; vidisse *variis generis pisces è*
lapidibus erutos, qui lapidescerent, quales etiam
Wilhelmii in Bavariã inventi. ibid. §. 12. p.
 10. c. 67.

Viperas petrefactas Museum *WORMIAN.*
 §. 90. exhibet, & *VERMES* melitenses pe-
 refactos. ib. f. 91.

Viperæ
 petre-
 factæ

De Avium nido, & gallina ovis incubãre in-
durata, ante recensitum fuit. *MATTIOL.*
 ræf. in V. Diosc. f. 631. narrat *Testiculum*
qui petrefactum Venetiis ab Anton. Golb-
 mercatore in Fontego de Todeschi cum
 admiratione omnium ostensum fuisse.

Aves

Muliebrem Mammam in saxum conversam,
 quod post mortem lapidificæ aquæ im-
 mersa fuerit, Patavii se vidisse Joh. *HEUR-*

Ex cor-
 pore
 huma-

IIUS oculatum testem se sistit. *Claviculam*
colli humani Museum Dn. de *FORGES*

no
 Mam-
 ma
 Caput.
 Inte-
 grum
 corpus.

Caput *Hominis petrefactum* viden-
 tum mihi præbuit Porticus Horti *PISA-*

del Pozzi; totum autem *Hominem induratum* Ro-

Naturæ Cardinal. LUDOVISII Palatium, in

quam marmoream vivi quondam Homi-
 nis statuam in arca decumbentem inge-

nos, quos iosephus luit summum nostro ævo Silesiæ
 auditorum Decus *ANDR. GRYPHIUS*

binis Epigrammatibus, quorū primum § 38. ita sonat:

O Wunderwerck! das Grab das was man
sieht / verzehret /

Hat deine schwache Leich in harten Stein
verkehrt.

Sprecht mehr daß sterbend wir in Staub und
nichts vergehn /

Du kontest lebend nicht / todt wirstu stets be-
stehn.

Alterum autem in Epigrammat. §. 84.

Laß andre Erß / und Erd / und Stein zu Grä-
bern haben /

Die Glieder die du schaußt sind in sich selbst
vergraben.

Fœtus
in ute-
ro pe-
trifica-
tus.

Attuli Exemplum *Hominis statæ etatis post mortem petrificati, in utero fœtum petrificatum* LITHOPÆDION Eruditis in Senen-
Galliarum Urbe præterlapso seculo in-
ventum res notissima, de quo consuli po-
terunt Joh. ALBOSIUS & Simon. PRO-
VACHERIUS, ambo Senenses Medici Se-
ctioni fœminæ tum præsentis, quorum dis-
sertationes conjunctim rursus Amsterod-
1662. impressæ. Eundemque describunt
Maurit. CORDÆUS Com. in Hipp. de Mu-
liebr. cum Spacchii Gynecæor. Authori-
bus editus, Joh. G. SCHENCKIUS in Li-
thogenes. p. 82. PARÆUS L. XXV. c. 11

Lo

Loyf. *BURGOISE* de Obstetric. offic. p. 102.
 & cum illud Lithopædion ex Gallia in Da-
 niam allatum sit, & augustissimo Regis
 Daniæ Museo associatum, ea occasione
 Scite & verbis & ære depingitur à Th.
 BARTHOLIN. Cent. II. hist. 100. p. 355. seq. ^{Fœtus}
Historia verò Mussipontana nostro ævo A. ^{extra}
 MDC LIX ubi in fœmina *Mussiponti* extra ^{uteri}
uterum in abdomine infans lapidescens in- ^{petre-}
 ventus fuit curiosa Ingenia ita fatigavit, ^{factus.}
 ut D. Laurent. STRAUSS Illust. Landgravii ^{in ab-}
 Hassiæ Auliatæ præclarissimorum nostri ^{domi-}
 Seculi Medicorum eo de mirando casu ju-
 dicia conquissiverit, & conquissita publico
 commodo typis divulgaverit, quam Hi-
 storiam quoque Anton. DEUSINGIUS
 Prof. Grœninganus Physico-Anatomica
 consideratione Grœningæ excudi curavit.
UTERI Lapidei Historia Dole Burgundor. ^{Uterus}
 observata à Claud. à S. Mauritio Prof. ^{lapide-}
 ejusdem Urbis à SCHENCKIO Lithogenes. ^{scens.}
 p. 85. inserta: cui admiratione non cedit
 ostentum, quod vocant, *Dolanum*, ubi
 M DC LXI. 28. Jun. gravidæ abdomen ^{Integu-}
 incisum cum esset omnia integumenta ^{menta}
 cartilaginosa & *gypseam* Naturam refe- ^{Gravi-}
 rebant, quibus resectis quasi ex dolio e- ^{da gy-}
 rupit serosus humor cum fœtu famineo ^{pseca.}
 nullo apparente uteri vestigio, quæ mi-
 ran-

randa res, ut Academicorum Ingenia non
 parum exercuit, sic ansam dedit Dn. Ste-
 phano *WILLET* Prof. regio Dolano 20.
 Aug. ejusdem Anni Dolæ de hâc materiâ
 publicè disputandi, & Arnold. *SANGUER-*
DIO discursum formandi de ostento Do-
 lano. Concludo rerum petrificatarum
 catalogum cum Equa illa Hispanica Ge-
 nerosi Dn. de Basson pierre in Aula Lotha-
 ringica, quæ demortua *fatus* loco *molam*
lapideam prægrandem non sine admiratio-
 ne adstantium exhibuit, referente *MOC-*
KIO Prof. Friburgensi de Concret. p. m.
 190.

Corpora in Saxi-
 xis in-
 venta
 mortua
 Ut &
 in Suc-
 cino
 varia.

Recensita porrò à Te, amicissime mi D.
MAJOR §. 57. Corpora in mediis Saxi inven-
 ta, eaque vel mortua vel viva. De Succino
Muscas, Formicas, pisciculos, ramenta, fo-
lia involvente & à putredine præservante,
 ut reluceant æterno sepulchro ac nobi-
 liore quam Artemisia Mausolo construxit,
 passim Exempla prostant. Eleganter
MARTIAL. VI, 15. *Formicam Succino inclu-*
sam describit:

Dum Phaëtonteâ formica vagatur in um-
 bra

Implicuit tenuem Succina gutta feram.
 Sic modo quæ fuerat vitâ contempta ma-
 nente.

Fune-

Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

Pariter de Ape Electro inclusa IDEM. L. IV.

Ep. 32.

Et latet & lucet Phaëtonide condita gut-
ta,

Ut videatur Apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa labo-
rum,

Credibile est illam sic voluisse mori.
Quod Epigramma concinnè Germanâ ci-
uitate donavit Germanorum Maro, Mart.
OPITIIUS in Epigramm. p. II.

Der Birnstein birgt und zeigt die Bine doch
daben/

Es scheint ob sie bedeckt durch ihren Honig
sen;

Sie hätte nicht gekont ein schöneres Grab
erwerben/

Vermutlich / hat sie ihr gewünscht also zu
sterben.

Sic & de Vipera Succino inclusa MARTIAL.
L. IV. Ep. 59. concludit:

Ne tibi regali placeas Cleopatra sepulchro
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

Interprete eodem OPITIO:

Dein Königliches Grab vergleicht sich nicht
hierzu/

Disß Thier / Cleopatra, liegt edler noch als
du,

De *Rana & Lacerta Electro* inclusa
 poëma citatur & narratur à *LIBAVIO* L.
 III. Sing. five L. V. de Bitumin. c. 35. p. 700.
 Pariter *Joh. WIGANDUS* de Succin. p. 27.
 ait, *vermiculos* in Prussico *Succino* reperiri,
 item indurata in lapidem *Culices, Formicas,*
araneos, parvos papiliones, imò *ranulam vi-*
ridem arboream in massa succini, quam
 habuit *Joh. Gobelius* Magister Camerae
 Ducis Borussiae; quæ dictus *Wigandus*
 Naturæ secreta potius divinæ providen-
 tiæ etiam in minimis se exerenti assignat,
 quam ut *Succini* Lachryma ex arboribus,
 quales nullæ dentur, ipso referente, de-
 stillans prædicta involvat. Quomodo
 verò & *Lapidibus* includantur corpora altio-
 ris sane res indaginis. Curiosa tua Diligen-
 tia, & singularis Eruditio in *Lithologiâ* ex-
 imet scrupulos & removebit objectos La-
 pides. Facem quadantenus præfert *Ni-*
col. CABEUS Ferrar. Theolog. & Philos.
 Comm. in L. IV. Meteor. Arist. t. 20. q.
 2. f. 298. de generatione *Lapidum* agens.
 Ibidem causam reddit, quod Romæ pro
 portento falso habitum, quando ante
 paucos annos in *Lapide* maximo medio bra-
 chium *Hominis* inclusum inventum fuit, quia
 enim, inquit, in eum locum (ubi brachi-
 um fuerat) ab Archeo Naturæ derivati
 Spi-

Quo-
modo
lapidi-
bus in-
clusa.

Exem-
pla.

Spiritus
propo-
ci & m
exspir
in Lapi
jecta h
pides i
obstru
olla hu
enarrat
des intr
DAN.
Lapidum
ole. Co
saxo co
CIUS d
more a
dem it
mille p
De Ter
landia
tortos
LIBAV
schol.
Diff
peru
hilomi
rum q
narrat

Spiritus lapidei incurrerunt in materiam proportionatam qualis fuit terra illius loci & montis, si contegatur locus & non expirent Spiritus nihil facilius, quàm ut in Lapidem insimul concrecant; sic injecta humo in fodinâ annorum cursu lapides in fodinis excrecere: Qua ratione obstrueto in Lydia antri orificio vasa & ossa humana ibi relictâ lapidea facta fuisse enarrat *MOCK. de Concret. p. 69. Frontes intra Marmora se vidisse gloriatur CARDAN. L. V. de variet. Conchyliâ in medio lapidum orta MATTHIOL. præf. in L. V. Diosc. Cochleas & laterculum testaceum vivo saxo conclusum conspexit Andr. BACCIIUS de Therm. L. I. c. 15. f. 41. In marmore cæruleo solidissimo pectinem & ipsius sedem ita affabre delineatam ut nihil ars simile posse videretur, vidit ALDROVAND. De Testac. L. III c. 1. f. 80. nec non Islandiæ saxeos Serpentes spiris in se contortos ib. f. 81. & plura Exempla apud LIBAVIUM Lib. VII. de Bitumin. c. 15. schol. p. 1090. seq.*

Difficilior adhuc *quaestio, quomodo corpora viva lapideo inclusa carceri vitam nihilominus agant?* quod non minùs mirum quam quod de capris silvestribus narrat *OPPIANUS Cynæg. II. v. 338. quod*

per

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Lapidi
viva
Corpora
in-
clusa

Exem-
pla.

1.

per Cornua respirent, quam miram res-
perationem *RITTERSCHUSIUS* Comm.
in d. Opp. l. p. 67. aliquot Authorum te-
stimoniis confirmare nititur. *Serpentem*

1.

vivum marmori inclusum vidit & miratur

Joh. *NARDIUS* Apathistarum Academi-

corum Florentiæ Lux, & rinatur causas

2.

in Anno l. Noct. gen. 4. p. 266. *Ranas*

rubras Lapidibus molaribus circa Tholo-

sam innasce, quæ ob motum molæ inca-

lescentes inflentur & molas disrumpant

Melch. *GUILANDIN.* Comm. in Plin. de

Papyr. p. II. testatur. In *Saxis* quoque vi-

3.

peras & bufones. *LIBAV.* de Carn. fossil.

4.

p. 264. Utlatomus quidam Antwerp.

qui in *medio marmore Bufonem invenit vi-*

5.

vum. *ALDROVAND.* de Testac. f. 81.

Cum Ambr. *PARÆUS* in vinea, quam ad

Medonum pagum habebat, prægrandia

quædam saxa diffringenda curaret, in uni-

us medio buffo compertus est: cumque

miraretur quod nullum extaret spatium

in quo id animal gigni, augeri, & vivere

posset, pervulgare id esse monuit eum la-

picida, nam ex lapidum subterraneis &

udis locis inclusorum humidioris portio-

ne per putredinem diffuente, & à cœle-

sti calore se per universam mundi mo-

lem miscente ac diffundente, animatam

sup.

suppetere materiam ejusmodi animalium generationi, ut ipse Paræus ait XXIV. chirurg. c. 20. Refert *Matthiol. præf. l. V. Diolc.* non longè à Timavo fonte in Adriatico littore *Lapides malleis ferreis fractos plurima intus exhibere Conchylia, Dactylos* à colore & forma vocatos, quæ Goritix & in castro divino Timajo adjacent gratissimi saporis instar Ostrearum invenerit. Consentit *ALDROVAND. L. a. f. 81.* dùm scribit, dari in Littore Anconitano *Saxa magni ponderis* ad 50. libras colore & constitutione instar Lapidis, quæ dum rumpantur magna vi malleis ferreis, intus latere pisciculos delicatissimos ad instar illorum qui Cappilongi vocantur, modo 20. modo plures modo pauciores saxo includi, quibus singulis suus nidus cū interstitio saxeo, intus nulla aqua aut liquor, sed credibile eos tenuissimo rore per lapidem imbibito pasci. *Geor. STENGEL. de monstr. C. II. §. 12. p. 66.* aliquandiu talia corpora inclusa vivere posse arbitratur, quod in isto carcere tantundem aëris fortè habeant, quantum Talpæ in terrâ aut vermium more suo se succo refrigerent. Vidi ego, inquit, præstantem Medicum qui cū viperam tri-duo suspendisset & suffocatam arbitrans,

superinfuso undique gypso, ejus lineamenta in modulo exprimere vellet, dissecato post aliud triduum jam indurato gypso, proficiente bestia viva ac sibilante & carcerarium suum quærente periclitatus est. Vidi & ipse, (pergit dictus Stengel Soc. Jesu Theol.) viperam è gypsato sepulchro redivivam.

Gene-
rantur
lapidū
mira
in Plā-
tis

Nunc ad alia pergo *Lapidum mira.*

In PLANTIS generari Lapidēs vel Lithospermion, vel Lachryma Joppæa semen siliceum proferens testis esse poterit. J. B. Porta Phytogn. L. V. c. 30. qui & ex Plin. asserit in *Quercu* interdum Lapidēs gigni, & Lapidem intra arborem inventum meminit J. Cæs. SCALIG. in l. 2. de plant. f. 106.

in Ani-
malib;
secun-
dū na-
turam

Omitto enarrare LAPIDES, qui ut WEINRICH. de Monstr. c. 19. ait, ordinaria Lege Naturæ in Piscium caputibus & quorundam Animalium ventriculis generantur, quique, ut Helmont. de Lithiæsi C. VIII. §. 23, loqui amat, Animalibus non sunt ex causis Duelecti natales neque in pœnam illis destinati aut tribulationem, sed magis in commodum humanum producti; alterius loci hæc tractatio præcipue cum ansam Gammarologia præbeant Lappilli Astacorum vulgo oculi Cancræ dicti; ad-

addam pauca *Exempla Lapidum præter Naturam in Animalibus & Hominibus non optime constitutis inventa.*

Ex *Animalibus* Bos & Equus nunc suffi-
ciat. Andr. *LIBAVIUS* in Cist. med. Hor-
nung. Ep. 78. è *Rene bubulo* majorem cal-
culum, nec non alia vice ex *rene vaccino*
Lapillum se extraxisse Sigism. Schnizero
Bambergensi Medico perscripsit. Famofus
in Equis Hyppolithos, qualem Lapidem in E-
excrevit ad lb. j. pondere Episcopi Bam-
berg. Equus, de quo pluribus agit Cista
HORNUNGIANA Ep. 64. 65. 78. Franc.
Bottani Negotiatoris Veron. Equa Anno
MDC XXXIX. citò alvi turbine Calcu-
lorum quartarium cinerei coloris Cice-
rum forma reddidit, observante id *Petro*
à Castro olim Veronæ nunc Mantuæ Ducis
Archiatro, de quo pariter memorat *RHO-*
DIUS Cent. II. obs. 74. D. Balthaf. Con-
radinus Phys. Schwarzenivallis in disiecti
sæpius ægrotantis Equi ventriculo vidit
globum lapideum capitis magnitudine
pulcherrimum Alabastrum æmulantem. In Ho-
MOCK. de Concret. p. 136. mine
qui cō-
pendiū.
Macro-
cosmi.
In eo
Meteo-
ra.

In *HOMINE* tanquam Microcosmo sub-
lunaris Mundi quoddam Compendium
esse ingeniosè à quibusdam excogitatum
est. Quis neget in *Homine Meteora*? Ad-
sunt

sunt *Fulgurationes*, & *ignis Lambens* ex Ho-
 mine non semel se obtulit, de quo in Am-
 pelogr. p. 492. Nonne *Epilepsia fulgur* est
 (ita vocatur à NIERENBERG. L. 1. Hist
 Nat. c. 7.) *fulmina* vero Apoplexia & Pa-
 ralysis? *Venti Typhonis* ritu in capite im-
 pediti volutantur *flatus* in Vertigine, iidem
 in *intestinorum gyris reboant*. *Grundines* im-
 mitantur *Lapilli* in capite inventi, partim
 etiam Tussi rejeſti. *Minoris mundi plu-*
vie sunt *defluxiones* à Nube Capitis, à je-
 core calido prius elevati, non secus ac ter-
 rarum exspirationes, quæ in nubes con-
 crescentes dissolvuntur in Imbrem. *In-*
undationes Microcosmi compagem corrumpen-
 tes exhibet *Hydrops*, *Terra motus*
 verò ruinam structuræ humanæ ini-
 nantes *Tympanites*. Mitto *vegetabilia*
 in *Corpore humano* nata, de quibus
 saepe laudatus BARTHOLIN, Cent. II. hist.
 20. & notatum aliquid in Ampelogr. p.
 62. ejusdemque Append. p. 17. mitto *Ani-*
malia in Microcosmo nata exesura Cor-
 pus Lumbricos, Ranas, Bufones &c. & si
 non fabulam sapit, Pisces; narrante BO-
 RELLO Cent. I. obs. 28. Mitto *Metalla* in
Homine producta, de quibus in Ampelogr.
 p. 63. & Clariss. SENNERT. de Conf.
 Chymic. c. IX. p. 113. Medici Friburgens.

timonium citat, qui fodinis metallicis
 æfuerat, quod cum aliquos ex fossori-
 is metallicis aperuisset, in pulmonibus
 ipsa concreta repererit, in quibus effo-
 endis vivi laboraverant, solum *LAPI* Lapid-
CINÆ Hominis paucis commemoran- cinæ.
 e & reliquis Lapidibus addendæ sunt,
 aales reperire licet in omnibus ferè Cor-
 poris partibus, quarum aliæ exhibent Lapidū
 apides rophaceos, aliæ ut *NIERENBERG* varie-
 1. Nat. Hist. c. 10. *crystallinos*, aliæ ita soli- tas
 os & duros cū Urina excretos ut ignis iis
 otuerit excitari. *PANAROL*. Pent. II.
 34. aliæ denique Carbones repræ-
 ntantes, de quibus Idem *Panarol*. pent.
 . obs. 6.

syphæum voverè, *Lapidē* si catalogum *Cal-* Autho-
clorum in singulis corporis partibus deli- res qui
 efcientium addere vellem plenissimum. Calcu-
 ræstitit Concivis noster, toto erudito Or- los Pa-
 i cum laude nominatus, dilectissimæ tuæ rtium
 conjugis Avus honoratissimus Dan. *SEN-* recensu
ERTIUS, qui utilissimo Instit. Medic. o- erunt
 ere L. II. p. 2. c. 9. p. 252. ex plusculis Au-
 horibus Calculos singularum partium re-
 ensuit, quem laborem quoque Joh. Ge-
 org *SCHENCK*. in Lithogenesia & *KENT-*
ANNUS in se prius susceperant. *Pau-*
ula tamen nova, aut à modo-citatis Au-
 G thori-

thoribus *pratermissa* Exempla ut subjugam, non ingratum *TIBI* fore ea arbitror reliqua autem à dictis Scriptoribus notata, tanquam ex propriis fontibus eorum scriptis hauriri poterunt.

Nova Sudorem *Arenularum in toto corpore* observavit Th. *BARTHOLIN.* Cent. I. Hist. 34. non minus ac *in omnibus corporis partibus* cujusdam Scribæ *Lapillos Rufus* in otolithis communicatis Ex. Lazaro *RIVERIO* Preceptori quondam meo in antiqua Monasterii peliens. fidelissimo obs. 5. & similia narrat *HORSTIUS* Lib. II. S. 4. Epist. 449.

in Cerebro In *CEREBRO* Lapidem concretum narrat *HILDAN.* Cent. V. obs. I. qualem *Viggo Danica* per nares emunxit *Dactylorum* magnitudine. Th. *BARTHOLIN.* Cent. Hist. 33.

in Palpebris Ex *PALPEBRA & OCULORUM* angulorum per Lapidem Nephritici usum expurgata magnam arenularum copiam, testatur *CAMERAR.* Memor. Medic. Cent. VII. S. 35.

Sub Lingua Lapidem sub lingua difficultatem Loquendi facientes observavit 1647. *BORELLI* Cent. II. obs. 12. nec non *ESTANO.* obs. V. comm. River. talem vidit & manibus contrectavit in Nosocomio *Harle-*

lenfi oblongum durissimum, filiceum,
MATT. UNZERUS de Nephrit. L. I. c. 5.
 p. 34. formâ Dactylo respondentem, sub
 linguâ cujusdam mulieris natum.

De **GUTTURIS** Lapide Exemplum apud **POMARET.** obs. comm. River. obs. c. 7. In Gut-
ture.

PULMONES Calculis suffarcinatos me- In Pul-
moni-
bus

morant. **HILDAN.** Cent. II. obs. 29. & Cent. VI. obs. 22. **FORESTUS** L. XIV. obs. 26. schol. **Tb. BARTHOLIN.** Cent. I. Hist. 33. **PAWIUS** obs. Anat. IX. **CORNARIUS** obs. med. VIII. **SALMUTH** Cent. I. obs. 7. **BORELL.** Cent. I. obs. 76. & de *Tussi lapidea* **ZACUT.** L. I. Prax. Almir. obs. 96. & Epiphan. **FERDINANDUS** Hist. Med. 48. Sed profectò *saxa qui spūunt, ad saxea claustra sepulchri pennigeris currunt plantis.*

Ad **AORTÆ ARTERIÆ** initium Exc. **RI-** In Aor-
ta Ar-
teria

OLANUS in Cadavere Præsidis Nicolai O-
 ctagenarii Lapideum ossiculum invenit. **Tb. BARTHOLIN.** Anat. Ref. L. II. c. 7. p. 264. *Lapidem quoque Arteriæ Aortæ observavit vir ille Consularis in conscribendis & illustrandis rarioribus maximè sedulus Nicol.* **TULPIUS** L. IV. obs. c. 21. Et Lipsiæ A. MDC LIII. D. Christ. **LANGE** tum temporis Professor ibid. Anatomix solertissimus in cadavere Olitoris, quem temeraria bigamia capite damna-

verat in demonstratione pulmonum tam
in *Arteria Venosa* quàm *Vena arteriosa* in-
mulis partim jam solidè duratos, partim
adhuc aspera scabritudine Tartarificatos
(verba sunt ipsius D. *Lange* in *Curios.*
Medic. disp. II. §. 6.) Lapillos inve-
nit.

InCor-
de.

In humano *CORDE* os observatum à
Th. *BARTHOLIN.* Cent. I. obs. 50. & in
corde Pontif. Urbani VIII. ib. Cent. II.
Hist. 45. in Reginae Mariae Mediceae corde,
& in viro 40. annorum Hafniae à D. Si-
mon. *PAULI* ossiculum Pythagoricum
Y inventum. Idem *BARTHOL.* Anat. ref.
L. II. c. 7. p. 264.

InVen-
triculo

Lapidem in *VENTRICULO* prognatum
& vomitu ejectum manibus se palpasse, &
manu elapsum in plurima frustra fractum
D. Joh. *AGRICOLA* Phys. Reip. Vratislav.
meritissimus & Amicus meus singularis
non semel retulit. D. Laurent. *SCHOLZIUS*
ob editionem Cratonianorum consiliorum
nominatissimus, in MSS. ejus penes me
servatis notavit, cum Patavii degeret se
audisse ab Excell. *COMASCO* Profess. ibi-
dem, fuisse mancipium quoddam in trire-
mi quod per vomitum ejecerit Lapidem
magnum, durissimum, oblongum, & ob
id ab omnibus quibus antea cruciabatur
sto

a tam
 e va-
 artim
 lietos
 arios.
 inve-
 tum à
 . & in
 nt. II.
 orde,
 D. Si-
 ricum
 t. ref.
 tarum
 lle, &
 etum
 islav.
 ularis
 ZIUS
 orum
 es me-
 ret se
 s. ibi-
 rre-
 idem
 & ob
 arum
 flo

stomachi doloribus fuisse liberatum. Fe-
 licius hoc mancipium faminâ sequenti
 quæ lapideo hoc partu oppressa succubu-
 t. Narrat namque *HOEFERUS* Aulæ
 Cæsar. Medicus in *HERCULE* s. Loc. com-
 mun. Med. F. I. Lib. III. c. 1. p. 120. Hor-
 næ in Inferiore Austria mulieri quæ 40.
 annos ventriculi dolore, tumore, nausea,
 inappetentia decubuisset, aperto abdo-
 mine in *ventriculi fundo Lapillos inventos*
 nullo coherentes vinculo, sed granorum
 instar pomi granati sese mutuò ample-
 ctentes, tam copiosos, ut binas volæ ma-
 nus implerent, qui diu asservati, tandem
 friabiles facti & in Sal luteum resoluti fue-
 runt.

In Humanis *INTESTINIS* Lapidem ma- In In-
 lo punico similem *RIOLAN*. Pater vidit in testinis
 Method. general. L. II. S. 2. c. 2. & ovo
 parem. Anselm. Boot. L. 2. de gemm. Cap.
 299. Ludov. Augenius pisi ac hordei ma-
 gnitudine Lapides egressit. Horat. *AUGEN*.
 Comm. in Art. Curat. ad Glauc. Mulier
 4to gestationis mense post ingentia ven-
 tris torminatres calculos cinereos & spon-
 giosos dimidii ovi magnitudine tribus
 partibus junctos pondere semunciae red-
 didit. Joh. *MATTHÆI* casu 2. sic quadran-
 gulares Lapides per alvum excretos ob-

servavit Th. *BARTHOLIN.* c. IV. Hist. II. qui & cent. IV. Hist. 49. & *PANAROL.* Pentec. V. obs. 12. consulendus.

In Me-
fente-
rio.

MESENTERII partem lapideam factam notavit *RHODIUS* Cent. II. obs. 96. & totum lapidosum *PANAROL.* pent. V. obs. 19. qui & *PANCREAS* lapidosum affirmavit Pentecost. I. obs. 44.

In He-
pate.

Nec *HEPAR* Calculis caret, qualia Exemplum demonstrantia veritatem legere licet apud *SCALIG.* exerc. CVIII. §. 3. *PLATER.* L.III. obs. p. 841. Leon. *DOLDIUM* in Cist. Hornung. Ep. CCXLIV.

In Vesi-
ca fel-
lea.

In *VESICA fellea* Clementis VIII. Pont. calculus inventus. *Hornung.* Cist. med. Ep. LXVIII. Amygdalæ magnitudinis apud *BOKELL.* c. I. obs. 4. in icterico; qui *Idem* c. III. obs. 22. in alia Lapides 10. reperit. A. M DC XXII. in hydropicæ vesica fellea 4. Lapides angulares virides Patavii, & ibidem M DC XXVII. in eadem bini Lapides nigricantes conspecti. A. M DC XXVIII. Mantuæ Fabric. *BARTOLETUS* in felle nobilis fæminæ ultra 300. Lapides magnitudine Ciceris, & in Ferdinando Gonzaga Marchione Mantuano Lapidem triangularem invenit; pariter ut in Antistitis felle D. à *CASTRO* prægrandem olivæ forma, & in cænobita 7. Calculos

os angulares nucis avellanæ magnitudi-
e. Plura exempla apud Carol. *PISON*.
e Serof. Colluv. Sect. II. p. 2. c. 4. obs. 17.
OLENANDR. Sect. V. conf. 15. §. 2. *PA-
TAROL*. pent. V. obs. 22. *RHODIUM* Cent.
II. obs. 2. Th. *BARTHOL*. Cent. I. Hist. 80.
& Cent. II. Hist. 45. 54.

In *LIENE* nobilis cujusdam fæminæ In Lie-
lapidem fuisse subalbidum pondere 3ijß. ne.
ji. testatur *TURNHEISER* in Examin. Urin.
& os cruciforme in *Liene* apud *BORELL*.
c. I. obs. 4. De aliis *Lienis Lapidibus* *HIL-
DAN*. c. I. obs. 17. & Nicol. *FONTAN*. Ex.
XXXI. p. 92.

In *Umbilico* Lapidum observavit Cæcil.
FOLIUS apud Th. *BARTHOLIN*. Anat. In Um-
Ref. L. I. c. 37. p. 102. & Fr. Bartoletus in sa- bilico.
tellite offendit umbilico inhærere Lapid-
lum nucis avellanæ magnitudine. *RHO-
DIUS* Cent. II. obs. 99.

In *virga* seu Penis meatu *calculum* inve- In Pen-
nerunt *AMAT*. Lusit. c. VI. cur. 91. *ZACUT*.
L. II. Prax. obs. 65. 66. *HILDAN*. c. VI.
obs. 56. Nic. *FONTAN*. rar. observ. Ana-
lect. C. XXVIII. & filio Rectoris Cam-
pensis in Urethra succreverunt Calculi
25. instar maximorum pisorum. *TULPIUS*
L. IV. obs. 34.

In *Utero* Lapides generari posse nega- In Ute-
vit 10.

vit primum *MERCURIAL*. L. IV. de Mort
Mul. c. 21. sed postea concessit idipsum
mutatâ priore sententiâ L. II. Var. LeG
c. 22. motus Hippocratis autoritate & Ex
emplo L. V. Epidem. enarrato, quali
in Tu- quoque enarrat Lud. *MERCATUS* L. II.
morib9 de Mul. Aff. c. 27. f. 969. Quin & *TUMOR*
RES duos Chirugos interdum fatigare
optimè monet *TULPIUS* L. IV. obs. c. 21
qui loco puris calculum contineant, qua
les *saxeos tumores* recenset Tb. *BARTHO-*
LIN. Cent. IV. Hist. 64. & à M. Aurel
SEVERINO in reconditæ Eruditionis de
recondita Abscessuum Natura opere L
IV. c. 28. vocantur *Tubercula Lapidiconda*.
& Exemplis ibidem comprobantur.

in Ab- In Abscessu humeri *Lapidem* invenit
scellib9 *BORELL*. C. I. obs. 87. ex umbilici ab-
scessu proflientem Andrigetti de *ANDRI-*
GETTIS Professor Patavinus vidit; *RHOD*
Cent. II. obs. 99. & *VESLING*. Systemat.
Anatom. c. V. Notabilis quoque observa-
tio P. à *CASTRO* Medici solertissimi in
MSS. ejus observat. §. 18. consignata :
Mense Aprili, inquit, MDCXLV. Veronæ
Casp. Caponis Uxor quæ habitabat ad
portam Episcopi Abscessum supra os Ischiî
passa, qui dum suppuratur ingentibus cru-
ciatur doloribus, qui parum cessarunt
rupto

rupto abscessu. Tandem applicato Cera-
rato Castrensi Lapillos produxit magni-
tudine pisorum coloris subcrocei intra
tres dies plusquam 40.

CALCULOS Renum & VESICÆ non at-
tingo, cum tot solidi ex Corporis Huma-
ni *Lapidicinis* progeniti *Lapides* non ipsi-
us duraturam & *marmore certantem peren-
nitatem*, sed fragiles potius humanæ con-
ditionis vices oculis exhibeant quotidie
contemplandas. Id saltem addo *PARI-
SIIS* in solo Xenodochio *CHARITATIS* (la
Charite) ab Henrico M. in suburbio S.
Germain exstructo arculis me vidisse in-
clusos exfectos *VESICÆ Calculos* ponde-
re, figura, colore, multitudiue, duritie ad-
eò mirabiles, ut in his solis amplum cam-
pum inveniat curiosus animus, quo Inge-
nii vires exerceat, & Naturæ miracula
pandat.

De Renum Calculo, mi Dn. *MAJOR*, eru-
ditum specimen jam edidisti in *Historia cal-
culi Sperlingiani* & dolendum quòd ple-
rosque Litteratorum *saxeus hic morbus saxo*
& tumulo, imò & infantes suggrundario
interat. Eâdem *Calculi Renalis* ferociâ
Anno M DC XXI. è vivis sublatus Avus
meus maternus Exc. Dn. D. *Daniel BU*
CRETIUS Sereniss. Archiducis *Austriæ*

In reni-
bus &
vesica.
Lapi-
das ve-
sicæ in
Xeno-
dochio
Parisi
miri

De cal-
culo
Renali
Sper-
lingii.

De cal-
culo
Renali

Buc-
retii Avi
mei.

Caroli Archiater, & Physicus Vratislav. dignissimus, cujus exsectum post mortem *calculus* penes me servo. Historiam rariorem in ejusdem Corporis dissectione observatorum tum temporis præsens Exc. Dn. D. Mich. DÖRINGIUS Prof. primum Gissenfis, post D. Bucretii in Physicatu Vratislav. Successor laudatissimus, Litteris consignavit, & amicissimo suo Affini Dn. D. SENNERTO Wittebergam transcripsit, quam ex MSS. Disquisitionibus Epistolicis cum Sennerto habitis excerpere & Coronidis loco addere placuit. Sic autem scribit IX. Aug. 1621.

Obser-
vatio
de re
pertis
in se-
ctione
Cadav.
Buc-
retian.

In D. BUCRETII Cadavere hæc nobis visa sunt: 1. *Abdomen* sola cute & ex carnibus propè musculis tectum: 2. *Omentum* omni pinguedine destitutum. 3. *Ventriculus* & *Intestina* flatu turgida atque inflata vesicæ inflatæ transparentia inter quæ tenuiora nonnullis maculis livescantibus interstincta. 4. *Lien* pro corporis magnitudine exiguus, forma ovali, sed depressa & in lobos quasi quatuor dextra sui parte dissectus. 5. *Folliculus felleus* magnus. 6. *Epiploon* grandiusculum sic satis coloratum. 7. *Ren* uterque quoad substantiam ipsam inculpabilis, secus quam ipsemet D. Bucretius suspicabatur: dexter tamen ipso infund-

fundibulo *CALCVLVM* magnitudine ra-
 dicem zinziberis fere æquantem, & uni
 atque alteri interiori Renis meatui pecu-
 liaribus protuberantiis tam firmiter im-
 pactum continebat, ut nonnisi cum vio-
 lentia & sonitu extraheretur. Pondere
 ℥jv. æquavit. Sinister verò externa &
 superna sui parte vesicam, instar nucis ju-
 glandis grandioris aqua limpidissima di-
 stentam & dimidia parte Renis substantiæ
 inhærentem, *Ureter* quoque juxta infun-
 dibulum non parum sabuli nobis repræ-
 sentabat. 8. *Vasa*, venam intelligo cavam,
 & *Arteriam magnam*, erant propè tota ex-
 sanguinea. 9. *Arteria magna* Spinae in-
 cumbens tantæ amplitudinis ut pollicem
 sine ulla difficultate admitteret. Hæc si-
 ne dubio in causa fuit, ut quando dolori-
 bus Nephriticis nimis furentibus & spiri-
 tibus & sanguine ad locum affectum im-
 petuosius influentibus, manus abdomini
 juxta umbilicum admooveretur, pulsatio
 exquisitissimè sentiretur, præsertim cum
 ut dictum tam abdominis muscoli quam
 subjacentes partes adeò fuerint extenua-
 tæ. 10 *Pulmones* maculosi. 11. *Cor* gran-
 diusculum & tam copiosa pinguedine obfi-
 tum, quantum mea opinione è toto cor-
 pore per coctionem non prolecturus fu-
 isse.

"isses. Hunc ascribo quod sufferendis tam
 "diuturnis & exquisitis doloribus parcissi-
 "mè aliàs cibo ac potu utens, par fuit. Cor
 "enim perpetuo ab ea humectatum & spiri-
 "tus refocillati sunt, ut pulsus ad extremum
 "propè satis rectè aliorum corporum re-
 "spectu. Miraberis fortasse, idque non
 "immerito pinguedinis circa Cor copiam,
 "corpore alias tam emaciato & tam pecto-
 "re quam abdomine hirsuto, quæ, omnia
 "caloris sunt indicia. Hoc etiam singulare
 "habuit, ut qui paucissimi esset somni, La-
 "chrymas tamen facillime vel post risum
 "etiam profunderet, & nares serò stillantes
 "circumferret. Cranium apertum non
 "fuit. Et hæc sunt, mi Sennerte, quæ in a-
 "micissimi mihi per biennium Bucretii ca-
 "daveris dissectione occurrerunt. Hæte-
 "nus Döringius. Et cum *Excell. Sennertus*
 "in Respons. 14. Oct. data reliquis subjun-
 "xisset: quæ in D. Bucretii cadavere anim-
 "adversa sunt legi, scire vellem etiam, quæ
 "ægotantem symptomata affligerint, ut
 "qua ratione huic Historiæ quadrent, vide-
 "re possim: respondet *Clar. Döringius* 9.
 "Dec. Symptomata quæ ægotantem D.
 "Bucretium p.m. affligerunt sequentia fue-
 "re præcipua: 1. Nausea, Gæmlig-
 "keit. 2. Dolor subtus ventriculum & juxta
 um-

Sym-
 toma
 ta D.
 Bu-
 cretii.

umbilicum pulsativus. 3. dolor & ardor,,
 intolerabilis circa regionem renum. 4.,,
 ardor quandoque in universo corpore,,
 quandoque inprimis in plantis pedum,,
 molestissimus. 5. Vigiliæ. 6. Circa Lunæ,,
 Φάσεις, præsertim postremo decubitus,,
 mense insultus Epileptici, quos ipse è tre-,,
 more crurum præsentiebat. 7. Summus,,
 virium Languor. Hæc ut ad Historiam,,
 nuperam quadrent, videbis. *Hucusque,,
 eruditissimi hi Viri, Concives nostri.*

Haftenus, *amicissime mi MAJOR*, enar- Con-
 ratione *mira Lapidum Naturæ*, quam à me clas-
 expetieras, Tibi morem gerere & volui &
 debui. Nunc hæc *Lapidum fragmenta* Tui
 penetrantis Ingenii artificio *conferrumi-*
nanda relinquo. Vidisti haut dubie in
 Italia præcipue Florentiæ Magni Ducis
 Thesauris annumeratas *lapideas mensas*
 multis aureorum millibus æstima-
 matas, opere Musaico Jaspidium, Hyacin-
 thorum aliorumque coloratorum *Lapi-*
dum fragmentis tam artificiose in varie-
 gatos flosculos tessellatim dispositas, ut o-
 mnem sculptorum & pictorum solertiam
 eludant. *Tu* his, aliisque plurimis à Te
 jampridem propria diligentia convasatis,
 ex probatæ fidei Authorib9 mutuatis *gem-*
marum fragmentis Lithologiæ Tux curiosæ
 al-

alveolos ita dispones, & publicæ cōtemplationi exhibebis, ut Naturæ Scrutatores *gen*
meis tuis *dapibq* optime saturati Tibi liber.
 li Promocondo æternas dicant habeant
 grates. *Zoilis* verò tuis & *Momis*, qui ipsi sa
 tē *inutiles* sunt *Lapides*, ut *Lapides* Tuos re
 dendo genuinum frangant exopto, quin
 perseveraverint & *Lapidū Imbrem*, & *Lapi*
deam *Homeri tunicam* ex *Missibus* Tui
 imprecor. Vale, *mi Amicissime D. Major*
 & vive publico Tuorumque commodum
 quam longissimè; Interim *hec de mira La*
pidum Natura horis aliquot succisivis
 Praxi & laboribus Chymicis vacuis ra
 ptim Chartæ illita benè ut consulas à Tua
 Benevolentia facilè me impetraturum
 confido.

Scrib. Vratislav. Kal. August.

LAPIS hic esto TERMINALIS LAPIDUM
 NATURÆ.

FINIS.

templa
res gen
libera
beant
ipfi sal
nos ro
quin
& Lapi
us Tuis
Major
omodo
tra La
civis a
cuira
s à Tui
aturum
August
dum

- . 52. lin. 22. afferat l. afferet.
. 53. lin. 2. babulum l. pabulum.
ib. lin. 19. f. 180. l. 118.
. 54. l. 15. Tionia l. Fionia.
. 57. l. 1. similia l. simile.
ib. l. 24. infectis l. in infectis
. 59. l. 9. SCHROBERO l. SCHRODERO.
. 61. l. 28. hariolo l. hariolor.
. 62. l. 22. quæ l. quâ
ib. l. 26. quod *adde*: quæ, quod
. 63. l. 3. Confelti l. Confetti.
ib. l. 6. enim maschatan l. nucem mo-
schatam.
. 65. l. 1. inquiris l. inquit.
. 74. l. 8. pñef. l. præf.
. 76. l. 22. Disse. l. Diosc.
. 77. l. 22. agna l. aqua.
. 80. l. 13. Ovid. LXXIV. l. Ovid. L. XV.
ib. l. 24. Galabria l. Galatia.
. 93. l. 8. Timajo l. Timavo.
. 94. l. 24. Dulelecti l. Duelech.
. 99. l. 14. Almir. l. Admir.
. 101. l. 6. F. I. l. Tom. I.
. 102. l. 17. BOKELL. l. BORELL.
. 105. l. 6. Humadi l. humani.

